

PEDAGOGISCH BELEID
Bikkels Kinderopvang

Voorwoord

Om ons heen zagen wij kinderopvang organisaties die groot en massaal zijn. Persoonlijke aandacht, kwaliteit en servicegerichte opvang komen dan op een laag pitje te staan. Dit zijn juist de belangrijke punten waar wij samen met de pedagogisch medewerkers van Bikkels aandacht aan willen besteden.

Wij willen een ruimte waar kinderen vol overgave kunnen spelen, rennen, dollen en kunnen sporten samen met andere kinderen. In een groep en toch ieder kind aparte zorg en persoonlijke aandacht geven.

Op persoonlijke wijze bieden wij zorg, veiligheid, geborgenheid, huiselijkheid en regelmaat. Deze persoonlijke inslag is ons sterkste punt.

Daarnaast willen wij aandacht besteden aan kinderen die geen gebruik maken van het reguliere basisonderwijs, maar naar een school gaan voor speciaal onderwijs. Ook zij hebben recht op een veilige plek na schooltijd.

Samen met de kinderen, ouders/verzorgers en een betrokken deskundig team, kijken wij hoe wij het allemaal graag zien bij Bikkels.

Dit beleidsplan is geschreven voor ons pedagogisch handelen, het is een plan waarin staat wat wij doen en waarom.

Wij wensen u veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,
Brenda Portengen en Marjolijn Gunther

Bikkels Kinderopvang is geen gewone kinderopvang, maar een tweede thuis! Iedereen moet zich er thuis voelen, want dat is ons ideaal.

Inleiding:

Bikkels Kinderopvang is een kinderopvangorganisatie met een knipoog naar de grote organisaties. Wij bieden reguliere en sportieve opvang aan kinderen van 0-13 jaar. Bikkels is gelegen bij het Fanny Blankers Koen Sportpark in een natuurrijke omgeving. Hier hebben wij zowel het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang. Onze sport BSO is helaas tijdelijk buiten gebruik.

Bikkels voldoet aan de eisen van de wet Kinderopvang. En streeft er naar om altijd zo goed en snel mogelijk de nieuwe eisen te inplanteren.

Dit pedagogisch beleid geeft iedereen een indruk van het pedagogisch klimaat bij Bikkels. Om werkelijk een idee te krijgen van Bikkels moet u de sfeer bij ons komen proeven en niet alleen dit pedagogisch beleid lezen. Het vastleggen van ons beleid geeft echter wel houvast bij ons dagelijkse handelen en zorgt voor continuïteit en een eenduidige aanpak naar de kinderen.

Naast dit beleidsplan wordt er ook gewerkt met protocollen en verschillende werkwijzen.

Voortdurend wordt er gekeken hoe dingen (nog) beter kunnen en, binnen de algemene doelstelling van Bikkels, (nog) beter kunnen worden afgestemd op de wensen van haar klanten (kinderen en hun ouders/verzorgers), personeel en maatschappelijke omgeving.

Om hiertoe in staat te zijn worden ontwikkelingen die een relatie hebben met de kinderopvang actief gevolgd en belanghebbende partijen naar hun bevindingen gevraagd.

Ons beleid bestaat uit drie onderdelen:

- Het pedagogisch beleid.

Onze visie op het kind, onze pedagogische visie en onze doelstellingen.

- Het zo werken wij

Praktische uitwerking van het pedagogisch beleid. Ons dagelijks handelen wordt beschreven en waarom.

Dit document krijgen alle nieuwe ouders mee bij intakegesprek en bij wijzigingen krijgen alle ouders deze via de mail.

- De protocollen.

Specifieke protocollen gebundeld. (deze kunt u opvragen bij Bikkels)

1 Pedagogische visie en doelstellingen

1.1 Visie op het kind

Aan het begin van het leven maakt de mens een enorme ontwikkeling door. De groei naar volwassenheid is een proces waarin het kind zich ontplooit en als het ware wordt wie hij is. Een goede start begint bij een veilige, liefdevolle, vertrouwde omgeving waarin het kind zich geborgen voelt.

Respectvol omgaan met de eigenheid van ieder kind vormt hierbij een belangrijke voorwaarde.

Jarenlange ervaring vormt de basis van de wijze waarop invulling gegeven wordt aan deze visie en hoe deze vertaald wordt in de praktijk van alle dag.

Bikkels vindt het belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen zichzelf te zijn en de kans krijgen om zich te ontwikkelen. Omdat ieder kind uniek is, zijn we continu op zoek naar wat een kind nodig heeft. Dit stelt ons in staat aan te sluiten bij de individuele behoeften van ieder kind en zijn ontwikkeling.

De kinderen worden opgevangen door deskundige pedagogisch medewerkers die vanuit de pedagogische visie een relatie aangaan met het kind. Ze scheppen een warme en liefdevolle omgeving, waarbinnen het kind zich geborgen voelt. Vanuit het eigen gevoel geven zij op professionele wijze vorm aan de opvang van de kinderen in de groepssituatie.

1.2. Pedagogische visie:

Ieder kind heeft de drang zich te ontwikkelen en ontplooien, wij hebben niet één specifieke methode of theorie bij Bikkels, wij kijken naar het individuele kind en de ontwikkeling die daarbij mogelijk is.

Wij willen eraan meewerken dat kinderen zich ontwikkelen tot mensen die:

- Om kunnen gaan met gevoelens.
- Zelfvertrouwen hebben, op komen voor zichzelf en anderen.
- Hun eigen talenten onderkennen en benutten.
- Zelfstandig zijn.
- Sociaalvaardig zijn en respect hebben voor zichzelf en anderen.
- Vertrouwd zijn geraakt met de eigen cultuur en andere culturen.
- Respect hebben voor hun omgeving.
-

Bij de opvang is veel ruimte, zowel binnen als buiten. Kleurstellingen en inrichting sluiten aan op de belevingswereld van de kinderen. De ruimtes zijn veilig en schoon. Kinderen kunnen zo vol overgave spelen en bewegen.

Er is volle aandacht voor de specifieke behoeften die bij bepaalde ontwikkelingsfasen horen. Dit wordt geboden in een huiselijke sfeer waarbinnen het kind zich op zijn gemak voelt. Kinderen worden op een veilige manier op weg geholpen de wereld te verkennen. Hierdoor leert het kind op zichzelf en zijn omgeving te vertrouwen. Wij begeleiden het kind hierbij door het aan te moedigen en te prikkelen. Al spelend ontwikkelt het kind zich en maakt contact met zijn omgeving.

Het kind wordt in staat gesteld om zich op zijn eigen, creatieve manier te ontwikkelen en te uiten.

Omdat wij zo naar het individuele kind kijken is ons beleid niet gebaseerd op één specifieke methode of theorie.

Wij kijken naar verschillende pedagogische visies en hoe wij onze thema's met activiteiten daarop aan kunnen passen.

Een mooi voorbeeld is de pedagogische visie van Maria Montessori.

‘Leer mij het zelf te doen’

De kinderen kunnen het beste zichzelf ontwikkelen zolang ze in een goed voorbereide omgeving bevinden met adequaat opgeleide begeleiders.

En de pedagogische visie van Thomas Gordon.

Respect en aandacht voor elkaar en ruimte voor ieders eigen karakter. Kinderen worden serieus genomen en in hun waarde gelaten.

1.3 Visie op de kinderopvang

De kinderopvang ondersteunt ouders/verzorgers bij het combineren van arbeid, studie en zorg voor hun kinderen, zodat ouders zich optimaal kunnen ontplooien.

Tijdens deze uren neemt de kinderopvang tijdelijk de zorg voor de kinderen over in hun tweede huis bij de kinderopvang.

Wij verwelkomen de kinderen warm en liefdevol en bieden een plek waar zij zichzelf kunnen zijn.

Ook de buitenschoolse opvang biedt de kinderen een plek waar ze zich veilig en thuis voelen. Een plek om na schooltijd even lekker te ontspannen en te spelen met vriendjes en vriendinnetjes maar ook nog de mogelijkheid om je te kunnen ontwikkelen.

Bikkels is daarnaast ook een plek waar de ontwikkeling van de kinderen wordt gestimuleerd. Wij begeleiden de kinderen door activiteiten aan te bieden in een stimulerende en uitdagende omgeving om zo de ontwikkeling te stimuleren.

Aan de hand van twee maandelijks durende thema's bieden wij verschillende activiteiten aan waarbij zij spelenderwijs bezig zijn met de ontwikkeling.

Voor de buitenschoolse opvang is het uitgangspunt dat niets moet alles mag binnen bepaalde grenzen. Wij bieden diverse activiteiten aan maar zij hebben zelf de keus om al dan niet mee te doen.

De kinderopvang is een verlengde van de opvoeding thuis. Wij zijn betrokken bij de opvoeding, nemen een deel van de opvoeding over en wij zijn een aanvulling op de gezinsopvoeding.

Wij proberen daarom ook zo veel mogelijk de opvoeding thuis als op de kinderopvang op elkaar af te stemmen. De uitwisseling van informatie via de overdrachten of de mail is dan ook van groot belang. Openheid, communicatie en respect voor elkaars normen en waarden zijn erg belangrijk.

1.4 **Doelstellingen.**

De bovenstaande visies vertalen zich naar de volgende doelstellingen, die overeenkomen met doelstellingen in de wet kinderopvang.

- Kinderen emotionele en lichamelijke veiligheid bieden.
- Kinderen de gelegenheid bieden tot ontwikkelen van persoonlijke competenties.
- Kinderen de gelegenheid bieden tot ontwikkelen van sociale competenties.
- Kinderen de kans bieden om zich de normen & waarden en de 'cultuur' eigen te maken.

2 Ontwikkelingsfasen van een kind

Algemeen

Kinderen hebben van nature de drang om te ontwikkelen. Ieder kind doet dat op zijn eigen unieke manier, afhankelijk van zijn aanleg of temperament. Volwassenen begeleiden kinderen hierbij, het is hun verantwoordelijkheid om een stimulerende omgeving te creëren. Ook de pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen, ze stimuleert de kinderen om hun omgeving en zichzelf te ontdekken en hun eigen richting te bepalen.

2.1 Motorische ontwikkeling

Dit is de ontwikkeling van de motoriek, van de zintuigen en van het lichaamsbesef. De coördinatie en het samen bewegen van romp, armen en benen heet de grove motoriek. De grove motoriek wordt gestimuleerd door materialen als het dans- en bewegingsspel. Kleine kinderen hebben veel belangstelling voor herhaling, de baby voelt vooral. In het kinderdagverblijf zijn uitdagende spelmogelijkheden. Het kind moet kunnen klauteren, glijden en springen waardoor het de eigen mogelijkheden leert kennen. Het kind leert onder meer omgaan met hoogteverschillen en gevaar. De materialen zoals tafels, banken en aankleedmeubels zijn zo ontworpen dat de zelfstandigheid van het kind gestimuleerd kan worden. Zo hebben de aankleedmeubels bijvoorbeeld een uittrekbare trap waardoor kinderen, die kunnen lopen, onder begeleiding naar het verschoonkussen kunnen klimmen. Ledikanten hebben een deur met een schuifslot waardoor kinderen, onder begeleiding, zelfstandig in en uit bed kunnen kruipen.

Buiten staat er een kasteel met een glijbaan waardoor je kunt leren glijden, er zijn fietsjes om te leren fietsen en je kunt uiteraard rennen naar hartenlust.

De fijne motoriek omvat kleine bewegingen die coördinatie tussen ogen en handen vereisen. Het kind gaat naar voorwerpen grijpen, pakken en iets in de mond stoppen. De fijne motoriek ontstaat onder meer in het fysieke contact met de leidster en wordt gestimuleerd door materialen als kleurtjes, kralen, insteeknoppen en puzzels. Bij baby's wordt dat gestimuleerd door rammelaars en door het doen van spelletjes en babygym.

Bij de ontwikkeling van de motorische vaardigheden worden gebruik gemaakt van uitdagend speel materiaal, spelcontact en van de voorbeeldfunctie van bewegingsgedrag van de mensen, de groepsleidsters om hen heen. Leidsters van Bikkels Kinderopvang volgen de ontwikkeling van elk kind middels observatielijsten en bieden steeds passende activiteiten aan. Kinderen leren hun lichaam te bewegen. Ook krijgen zij lichaamsbesef, als zij gaan handen wassen zitten de kinderen op de grond en benoemd de leidster bepaalde lichaamsdelen die het kind moet aanwijzen, zo leren ze het spelenderwijs.

Het is noodzakelijk om de kinderen hier de mogelijkheid en de ruimte voor te geven, zodat zij in staat zijn zich in hun bewegingen te ontwikkelen. Wanneer het kind bepaalde motorische vaardigheden onder de knie heeft, geeft dat het kind zelfvertrouwen en dit nodigt dan weer uit tot het leren van nieuwe motorische vaardigheden. Wij moedigen kinderen aan zelf hun motorische problemen op te lossen. In eerste instantie bieden we hulp met woorden, daarna geven we daadwerkelijke hulp, in geval dat nodig is, door bijvoorbeeld een motorische vaardigheid voor te doen. Het kind kan dan als het ware de kunst afkijken en zal dit als een uitdaging zien om dat zelf ook te gaan proberen. Wanneer dat niet lukt wordt het kind geholpen door de groepsleidster, totdat het kind de motorische vaardigheid zelf onder de knie heeft. Bij activiteiten geven we hulp aan de kinderen wanneer zij, na eerst zelf proberen, hun plannen niet kunnen uitvoeren of wanneer het spel dreigt te staken terwijl de verschillende

mogelijkheden nog niet zijn uitgeput. Wij komen zelf met initiatieven voor activiteiten om de kinderen nieuwe ideeën te geven en hen te stimuleren zelf verder te borduren op die ideeën. Naar onzes inziens moet er ook ruimte zijn voor eigen initiatieven en individuele uitdagingen. Hieronder valt ook, dat het kind aangeeft even te willen rusten of even lekker niks te doen.

2.2 De sociaal-emotionele ontwikkeling

De wisselwerking tussen het kind en zijn omgeving is een belangrijke factor in het vormingsproces van het kind. Door het omgaan met anderen leert het kind zijn emoties hanteren in relatie tot zichzelf en anderen. Het begeleiden en volgen van het kind in zijn emotionele groei creëert ruimte voor deze groei. Emoties worden verwerkt in het spel, alleen of met andere kinderen samen.

Een pasgeboren baby is volkomen afhankelijk van de mensen die hem verzorgen. Baby's laten hun behoeften duidelijk blijken door middel van huilen (behoefte aan slaap, eten, drinken, troost, aandacht). De baby gaat reageren op bekende gezichten en stemmen, toont emotie als hij opgepakt wordt en probeert contact te maken.

Langzaam gaat het kind meer contacten leggen, een uitgestoken hand pakken, Kiekeboe spelen en leert aanwijzingen op te volgen.

De wereld van dreumesen draait nog voornamelijk om zichzelf. Tijdens hun spel hebben ze nog weinig anderen nodig. Natuurlijk zoekt een dreumes wel interactie, bijvoorbeeld door te lachen, knuffelen of te protesteren, maar meestal worden deze mensen nog niet echt opgenomen in het spel. Zo rond het tweede jaar vindt een verandering plaats. Een peuter gaat zich wat meer naar buiten richten en raakt geïnteresseerd in wat anderen doen. Op deze leeftijd speelt het kind nog wel naast andere kinderen in plaats van met andere kinderen. Ze genieten van elkaars aanwezigheid en imiteren soms elkaars spel.

Pogingen tot het maken van contact gebeuren meestal non-verbaal, door elkaar aan te raken, te duwen, te slaan en het geven of afpakken van speelgoed. Rond het derde jaar volgt het begin van samenspelen, waarbij de communicatie steeds belangrijker wordt. Samen delen, zich enigszins in de situatie van de ander inleven en in staat zijn zich aan regeltjes en afspraken te houden, zijn kenmerken hiervan. De steeds groter wordende buitenwereld gaat een steeds belangrijkere plaats innemen in de belevenis van het kind.

Kenmerkend voor het schoolkind is dat het kind nu echt buiten de familie treedt. Het kind staat open voor sociale regels en wil "erbij" horen. In de groep bestaan allerlei ongeschreven wetten en regels waaraan het zich dient te houden. Spel neemt een belangrijke plaats in en vriendschappen zijn vaak langdurig. Voor een gezonde emotionele ontwikkeling is het noodzakelijk dat kinderen de gelegenheid krijgen hun emoties te uiten. Soms is het noodzakelijk de initiatieven van een kind te beperken. Het kind leert omgaan met regels, gehoorzaamheid, maar ook opkomen voor zichzelf.

Belangrijke emoties die kinderen uiten en waar pedagogisch medewerkers mee geconfronteerd worden zijn:

- Vreugde en verdriet
- Blijdschap en boosheid
- Vertrouwen en angst
- Plezier en pijn

De pedagogisch medewerker probeert een situatie zo goed mogelijk aan te voelen en te kijken door de ogen van het kind. De pedagogisch medewerker toont begrip voor wat het kind zegt of laat zien. Door gevoelens onder woorden te brengen leert de pedagogisch medewerker het kind gevoelens te

onderscheiden en vertrouwd te maken met het uiten van gevoelens. Het kind leert omgaan met anderen en met zijn eigen emoties. Hij leert dingen delen, conflicten oplossen en voor

zichzelf opkomen. Ook leert hij zichzelf beter beheersen, bijvoorbeeld als hij tijdens een spelletje moet wachten tot hij aan de beurt is. Dit vormt de basis voor het ontwikkelen van normen en waarden.

2.3 Cognitieve ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling heeft betrekking op de ontwikkeling van taal (begrijpen en spreken) en denken: begrip en inzicht verwerven door de informatie uit de omgeving te ordenen, te onthouden, toe te passen en te combineren met nieuwe situaties. Taal en denken zijn nauw met elkaar verbonden. Ieder kind ontwikkelt zijn verstandelijke vermogens in zijn eigen tempo. Het is de manier waarop kinderen de wereld om zich heen leren kennen. De kinderen leren voorwerpen en eigenschappen te herkennen en te onderscheiden. Ook leren kinderen verbanden te leggen. Een baby leert zijn omgeving vooral kennen door waarneming. Door het waarnemen (zien, horen, proeven, ruiken en voelen) is een kind in staat zijn omgeving te leren begrijpen. De groepsleidsters zullen een baby dan ook stimuleren hun omgeving te leren begrijpen door zintuiggerichte activiteiten aan te bieden en zullen speelmateriaal aanbieden die hun zintuigen prikkelt. Met negen maanden ontwikkelt een baby bijvoorbeeld "object permanentie". Dit is het besef dat wat niet gezien kan worden toch nog aanwezig is. Dit besef kan gestimuleerd worden door het spelen van "kiekeboe"-spelletjes. De peuter leert zijn omgeving ook kennen door waarneming, maar zal nu zelf ook op 'ontdekkingsreis' gaan. De groepsleidsters zullen de kinderen aanspreken op hun eigen niveau en hun mogelijkheden. De groepsleidster straalt hierbij vertrouwen uit in de mogelijkheid van het kind, waardoor het kind zelfvertrouwen krijgt. Door dingen van een kind te eisen, laat de groepsleidster merken dat ze vertrouwen heeft in de mogelijkheden van het kind. Loopt het goed af, dan geeft dat het kind plezier en een tevreden gevoel: 'Dat kan ik'. Binnen BIKKELS Kinderopvang is genoeg materiaal aanwezig om mee te gaan in iedere fase van de ontwikkeling van baby tot en met het schoolkind. Kinderen moeten hun behoeften wat dat betreft zelf kunnen aangeven waarbij het geholpen kan worden die activiteit uit te voeren. De nieuwsgierigheid van het kind kan ook door aangeboden activiteiten geprikkeld worden, waardoor het gestimuleerd wordt nieuwe ontdekkingen te doen. Het eigen initiatief van de kinderen wordt bevorderd doordat de inrichting van Bikkels Kinderopvang is aangepast aan hun lengte. Zo zijn bijvoorbeeld sommige kasten laag en van kindvriendelijk materiaal gemaakt dat bij hun leeftijd past. In de cognitieve ontwikkeling ontwikkelt het kind zich o.a. ook in het begrijpen van tijdsaanduidingen, het inzien van een bepaalde volgorde van activiteiten, leren vervullen van gegeven opdrachten, inzien van goed en kwaad en leren gehoorzamen. Fantasie is een belangrijk middel om alle ervaringen te verwerken en het zich eigen te maken.

Spraak-taalontwikkeling

Taal is een belangrijk middel om inzicht te krijgen in de omringende wereld. Een kind vraagt en krijgt in taal uitleg en hulp. De leidster speelt hierin een actieve rol door veel tegen het kind te praten. Zoveel mogelijk wordt op elke taaluitdrukking van het kind gereageerd. Op de eerste klanken en geluiden (brabbelen) die de baby maakt wordt al gereageerd door de leidster. Zo leren ze dat de klanken die ze horen betekenis hebben en krijgen ze houvast in de wereld om hen heen.

Rond de eerste verjaardag (dit kan ook eerder of later zijn), zullen ze dan ook hun eerste woordjes gaan zeggen. Hun woordenschat zal dan gaan groeien.

Een dreumes zal op een gegeven moment twee-woord zinnen gaangebruiken, na deze fase biedt het taalgebruik zich snel uit. De zinnen worden langer en complexer en wij zijn er om dat te stimuleren.

Er wordt door de leidster geen brabbeltaal gesproken of nagepraat. Ook wordt er samen met het kind gepraat in plaats van alleen maar tegen het kind. Ter stimulering van de taalontwikkeling organiseert de leidster verschillende activiteiten, zoals zang, boekjes lezen, taalspelletjes en spelletjes met klanken en geluiden. Bij de spelletjes worden alle kinderen betrokken om de ontwikkeling te stimuleren.

Met het verwoorden van alle begrippen en ontdekkingen, wordt kinderen bijgebracht hierin structuur aan te brengen en wordt hun woordenschat vergroot.

Natuurlijk zijn er grote verschillen in het tempo van de taalontwikkeling van kinderen. Als de taalontwikkeling bij kinderen iets minder snel verloopt, hoeft er niks aan de hand te zijn. Mocht de leidster zich wel zorgen maken dan wordt er verwacht dat dit met de ouders wordt besproken.

Bij Bikkels Kinderopvang wordt alleen Nederlands gesproken.

Denken

Spelen en bezig zijn betekent leren voor kind. Het kind leert onder meer door voorbeelden en nabootsing. Door allerlei dagelijkse gebeurtenissen te bespreken, ontstaat ordening om de wereld van het kind. De leidster legt daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de kinderen uit om zelf te verwoorden. Regelmatig doet de leidster een beroep op het vermogen van kinderen om zelf oplossingen te zoeken voor problemen. Bij BIKKELS Kinderopvang wordt veelzijdig materiaal aangeboden waardoor kinderen bezig kunnen zijn met kleuren, vormen en seizoenen.

2.4 Creatieve ontwikkeling

Bij Bikkels Kinderopvang vinden we het belangrijk, dat de fantasie van het kind tot zijn recht komt en creativiteit in brede zin wordt aangemoedigd. Dus ook creativiteit in denken. Creativiteit vergroot het probleemoplossende vermogen van het kind. Stimuleer je kinderen in de ontwikkeling en de groei van hun creativiteit, dan zijn ze later beter opgewassen tegen de ingewikkelde en complexe maatschappij. Doet zich een probleem voor, dan hebben zij de mogelijkheid om op creatieve wijze tot een oplossing te komen. De creatieve ontwikkeling wordt gestimuleerd door creativiteitsmateriaal en creatief spel. Het is belangrijk dat kinderen hierbij gewaardeerd worden en zoveel mogelijk de ruimte krijgen voor eigen inbreng. Voor het kleine kind is het omgaan met materialen een onderzoekende bezigheid. Het leert er de mogelijkheden en eigenschappen van kennen waarbij het resultaat nog niet belangrijk is. Wij geven invulling aan ons beleid door de kinderen te stimuleren creatief bezig te zijn met onder andere tekenen, puzzelen, knippen, plakken, kleien en (vinger)verven. Hierdoor leren kinderen spelenderwijs vormen, kleuren en maten onderscheiden. Binnen dit creatief bezig zijn, gaat het vooral om het proces van beleving en niet zozeer om productgericht bezig te zijn. Aansluitend op de belevingswereld van het kind wordt de ontwikkeling van geest en lichaam gestimuleerd. Muziek, beweging, voorlezen, creatief- en vrijspel spelen een belangrijke rol binnen onze opvang. Het buiten spelen is eveneens een dagelijks terugkerend ritueel, tenzij de weersomstandigheden dit niet toelaten. Buitenspelen is gezond, omdat het de sociaal-emotionele, motorische en zintuiglijke ontwikkeling bevordert. Het stimuleert de sociale ontwikkeling, want het is een uitgelezen manier om met elkaar om te leren gaan. Maar

het is ook goed voor de motoriek: een kind leert vallen en opstaan, rennen en risico's nemen. Op de ontdekkingsreis buiten worden natuurlijk ook de zintuigen geprikkeld.

Respect

Een van de basiselementen waaruit gewerkt wordt, is aanvaarding van en respect hebben voor de eigenheid van ieder kind. We benaderen kinderen en respecteren hen als kleine mensen met hun verschillende emoties en hun verstandelijke en lichamelijke mogelijkheden. Doordat de groepsleidsters de kinderen en collega's respecteren zoals ze zijn en dit uit dragen naar de kinderen toe, proberen we de kinderen zelfrespect en respect voor andere kinderen bij te brengen.

2.5 Ontwikkeling van identiteit en zelfredzaamheid

De persoonlijkheid is het geheel van eigenschappen waarmee het kind in zijn wereldje staat en waardoor hij voor zichzelf en anderen uniek en herkenbaar is. Door zijn persoonlijkheid is hij te onderscheiden van alle andere kinderen. De lichamelijke-, de sociaal-emotionele-, de cognitieve- en de creatieve ontwikkeling van het kind, zoals we die hiervoor beschreven hebben, dragen allen bij aan de persoonlijkheidsontwikkeling. De persoonlijkheidsontwikkeling is in verschillende aspecten op te splitsen, namelijk: identiteit, zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde en (zelf)respect.

Dagritme

Bij Bikkels Kinderopvang is een op het kind en de groep afgestemd dagritme waarbinnen het kind de juiste zorg krijgt. De groepen zijn zo samengesteld, dat er de volle aandacht is voor de specifieke behoeftes die bij een bepaalde ontwikkelingsfase horen. Dit wordt geboden in een huiselijke sfeer waarbinnen het kind zich op zijn gemak voelt. Veiligheid, geborgenheid en ritme vormen belangrijke voorwaarden. Het kind voelt zich veilig en geborgen als het kan rekenen op onze zorg en aandacht. Voor de baby's is de dagindeling afgestemd op het ritme van de individuele kinderen. Eet- en slaaptijden worden zoveel mogelijk van thuis overgenomen. Voor de dreumes en peuters is een vaste dagindeling, waarbinnen het individuele kind duidelijk deel uitmaakt van de groep.

Nadat alle kinderen gebracht zijn, wordt er gezamenlijk om 9.00 uur met de kinderen fruit en cracker gegeten en sap gedronken, gevolgd door een activiteit. Om 11.45 uur wordt er gezamenlijk geluncht en van 13.00 uur tot ongeveer 14.30 uur/ 15.00 uur wordt er geslapen. Om 15.15 uur wordt er gezamenlijk iets lekkers zoals een soepstengel gegeten en wat gedronken. Tussen het vaste programma door spelen de kinderen of worden er activiteiten gedaan. Bij mooi weer zijn ze natuurlijk veel buiten. Op vaste tijden worden de kinderen verschoond en/of op het toilet gezet.

Rond 17:00 gaan de kleine kinderen naar boven en de BSO-kinderen gaan opruimen plassen handen wassen en aan tafel zodat we gezamenlijk kunnen eten.

Spelvormen en activiteiten

Spel is voor het kind de manier bij uitstek van ontdekken, ervaren en onderzoeken. Daarom neemt spel bij Bikkels een belangrijke plaats in. Al spelend ontwikkelt het kind zich en maakt contact met zijn omgeving. Het is belangrijk dat het kind zijn eigen spel kan ontwikkelen. Wij begeleiden het kind hierbij door hem aan te moedigen en te prikkelen. Wanneer het kind zelf speelt, neemt de leidster afstand. Zo wordt het kind in staat gesteld zich op zijn eigen creatieve manier te ontwikkelen en te uiten. Er is een breed scala aan activiteiten. Dit omvat het spelen met materialen, muziek, woord en gebaar, taal, dans en beeld.

Spelontwikkeling

Bij Bikkels bieden we een op de ontwikkeling afgestemd spelaanbod aan, dat aansluit op de belevingswereld van het kind. Zo wordt het kind op het juiste niveau gestimuleerd in zijn ontwikkeling.

Het zwaartepunt bij de organisatie ligt op de esthetische beleving van het spel. In de esthetische spelwereld zijn kinderen gericht op vormgeving. Het gaat om de uiterlijke verschijningsvorm, structuur en eenheid. De smaak van het kind gaat een rol spelen, begrippen als mooi en lelijk krijgen inhoud. Door te ordenen en te construeren vormen kinderen nieuwe dingen, knutselen is hiervan een goed voorbeeld. Het waarnemingsvermogen van het kind neemt toe. Het kind gebruikt zijn fantasie en verbeeldingskracht in zijn spel. Het illusie spel speelt dan een rol. In deze droomwereld bedenkt het kind een nieuwe werkelijkheid die alleen in fantasie bestaat. Creativiteit en expressie spelen hierbij een belangrijke rol. Kinderen nemen een loopje met de werkelijkheid en fantaseren er op los. Bij kinderen vanaf 10 jaar ligt dit accent in de spelbeleving. Zij kunnen realiteit en verbeelding beter scheiden dan jongere kinderen, hetgeen een krachtige werking aan de fantasie en creativiteit geeft.

Spelvormen

Op verschillende plaatsen zijn spelmaterialen vrij toegankelijk voor de kinderen. De ruimten waarin de kinderen spelen, zijn ingedeeld naar de verschillende spelbehoeftes. Zo kunnen zij zich uitleven met fantasie, voelen en ontdekken, constructiemateriaal, op de bank een boekje lezen, spelletjes doen op de computer of aan tafel knutselen. De kinderen kunnen op deze manier kiezen voor de bezigheid waar ze op dat moment behoefte aan hebben.

De pedagogisch medewerker betreft zichzelf niet altijd actief bij het spel. Het is haar rol om de veiligheid en de veiligheid van het spel te bewaken. De momenten van vrij spel worden naar behoefte afgewisseld met activiteiten. Dit zijn spelvormen die in groepsverband plaatsvinden onder begeleiding van de medewerkers. De keuze van de activiteit wordt door inbreng van de kinderen en de sfeer in de groep bepaald. Tijdens het spelen kijkt de leiding waar de kinderen behoefte aan hebben. De ene keer hebben de kinderen de behoefte zich uit te leven door te dansen, de andere keer door rustig te schilderen of zelf op ontdekking te gaan. Als de kwaliteit van het vrije spel hoog is, kan er besloten worden het vrije spel niet te onderbreken met een activiteit.

In de schoolvakanties zijn de kinderen van de BSO de hele dag in Bikkels. Het normale aanbod van activiteiten wordt dan uitgebreid met extra activiteiten. Er worden bijvoorbeeld uitstapjes gemaakt naar o.a. de speeltuin en musea. In Bikkels zelf kunnen de kinderen in de omgeving gaan speuren, meedoen aan grote knutselopdrachten en eten bereiden in de keuken. De kinderen kunnen zelf voorstellen doen voor uitstapjes en extra activiteiten.

Activiteiten

Er is een breed scala aan activiteiten. Dit omvat het spelen met materialen, muziek, woord en gebaar, taal, dans en beeld.

Samen zingen versterkt de band tussen de kinderen en de leiding, bij het KDV is het voor kinderen ook een vorm van herkenning. Tijdens het dansen leren de kinderen vanaf ongeveer 1,5 jaar hun lichaam bewegen. Ze ontwikkelen gevoel van ritme en maat. Met instrumenten maken de kinderen zelf muziek.

Tekenen en schilderen geeft de kinderen de mogelijkheid zich uit te drukken, zelfs de allerkleinsten onder ons. Gevoelens en ervaringen worden in een werkstuk verwerkt. Bovendien beleven kinderen veel plezier in het maken van een tekening of schilderwerk. Om werkelijk uiting te kunnen geven aan de eigen creativiteit van het kind leggen wij het kind geen norm op.

Speelgoed

Speelgoed heeft een belangrijke functie in het kinderspel, het lokt immers uit tot spelen. Voor een goede spelstimulus is speelgoed of spelmateriaal van natuurlijk materiaal onontbeerlijk. Spelen met water en zand geeft groot spelplezier.

Wij hebben een grote variatie aan speelgoed dat aansluit bij de verschillende spelgebieden, leeftijden en ontwikkelingsfasen. Het kind kan hierdoor nieuwe uitdagingen aangaan. Er is op Bikkels geen speelgoed dat bedoeld is om gewelddadig spel uit te lokken.

BSO en sport

Kinderen vanaf 4 jaar kunnen deelnemen aan sportactiviteiten na schooltijd.

Bikkels probeert op verschillende manieren een aantrekkelijke voorziening te maken, waar kinderen met plezier hun vrije tijd doorbrengen. Een manier is door aan te sluiten bij de behoefte van kinderen om te sporten en te bewegen. Kinderen bewegen over het algemeen graag en veel en een grote groep kinderen vindt sporten heerlijk.

Een andere reden om met sport en bewegen aan de slag te gaan in de BSO is het tegengaan van bewegingsarmoede die dreigt te ontstaan bij kinderen in de huidige maatschappij. Uit onderzoek blijkt dat kinderen tegenwoordig minder bewegen; de tijd dat kinderen buitenspelen is de afgelopen twintig jaar gehalveerd. En het aantal kinderen met overgewicht is de laatste jaren verdubbeld. De grote boosdoener blijkt te zijn het tekort aan beweging.

Buitenschoolse opvang

De wereld van het schoolgaande kind breidt zich enorm uit. Naast dat de school een nieuwe omgeving is waaraan het kind moet wennen, is het nieuw dat er steeds meer aanspraak gedaan wordt op de cognitieve ontwikkeling. Kinderen leren zich te concentreren, zodat zij gericht bezig kunnen zijn. Op de meeste scholen is er in de eerste twee groepen ruimte voor spel, maar spelen wordt in toenemende mate didactisch ingezet. Dit vergt veel energie van de kinderen. Naschool bieden wij bij Bikkels een ontspannen sfeer.

De gezamenlijke activiteiten zijn van huiselijke aard, zoals lunchen, fruit eten, theedrinken, avondeten. Buiten deze momenten om kunnen kinderen vrij spelen. Na een schooldag hebben kinderen geen of minder behoefte aan een activiteitenprogramma, maar aan een diversiteit van mogelijkheden waar ze zelf uit kunnen kiezen. Belangrijk hierbij is dat zij letterlijk de bewegingsruimte hebben om te spelen en zich uit te kunnen leven. Het aanbod van activiteiten wordt voor een groot deel door de kinderen zelf bepaald, omdat de kinderen goed in staat zijn om aan te geven hoe zij de tijd in Bikkels willen opvullen. De kinderen gaan hiervoor met elkaar en de medewerkers in overleg en ontwikkelen plannen. Wij hechten veel waarde aan dit proces, omdat de kinderen hierdoor hun sociale vaardigheden verder ontwikkelen. Omgaan met elkaar op basis van respect is hierbij het uitgangspunt.

Daarnaast hebben kinderen behoefte aan persoonlijke aandacht van de pedagogisch medewerkers. Het kind wilt vertellen wat er gebeurd is op school, of na een vermoeide schooldag lekker tegen de pedagogisch medewerker aankruipen en een boekje lezen. De kinderen kunnen dan ook zeker rekenen op onze persoonlijke aandacht en belangstelling.

In de groep gaan prestatie en competitie een rol spelen. Met het doen van teamsporten en spelletjes krijgt het de kans te leren omgaan met winnen en verliezen. Door de toenemende behoefte van de kinderen aan privacy en zelfstandigheid, wordt de relatie met de pedagogisch medewerkers afstandelijker. De ruimtes van de BSO in Bikkels zijn daarom zo ingericht dat de kinderen ook buiten het gezichtsveld van de leiding kunnen spelen.

Hoofdstuk 3 De houding van de pedagogisch medewerkers.

In de kinderopvang staat het kind centraal. Het kind ontwikkelt zich in interactie met zijn omgeving. De pedagogisch medewerker is de belangrijkste spil van de opvang.

De manier waarop de pedagogisch medewerkers een veilige omgeving creëren en vertrouwde relaties kunnen opbouwen met de kinderen en tussen kinderen onderling, is dus van groot belang voor de kwaliteit van de opvang. Er zijn een zestal interactievaardigheden die onze pedagogisch medewerkers hierbij inzetten:

- Sensitieve responsiviteit.
- Respect voor autonomie
- Praten en uitleggen
- Structureren en uitleggen
- Begeleiden van interacties tussen kinderen
- Ontwikkelingsstimulering.

We hebben bij Bikkels kinderopvang de cursus interactievaardigheden gevolgd en afgerond zodat wij deze interactievaardigheden op de juiste manier kunnen toepassen samen met de kinderen.

Sensitieve responsiviteit

Een kind heeft anderen nodig om zich prettig te kunnen voelen en zich goed te kunnen ontwikkelen. Het heeft behoefte aan aandacht, warmte en emotionele steun. Elk kind laat dit op zijn4 eigen manier blijken.

Onze pedagogisch medewerkers zijn daarom gevoelig ('sensitief') voor de signalen die een kind afgeeft, door goed te kijken naar het kind en te proberen te begrijpen wat het bedoelt. Vervolgens reageren zij adequaat ('responsief') door op de juiste manier in te spelen op de signalen van het kind. Het is in deze interacties belangrijk om de emoties en gevoelens van kinderen, bijvoorbeeld bij angst, blijdschap, trots of verdriet, te verwoorden. Op deze manier kan de pedagogisch medewerker laten merken dat ze zich betrokken voelt bij wat het kind doet, wat het voelt en meemaakt, dat ze hier begrip voor heeft en dat ze het kind hierin ondersteunt. Dit hoeft niet altijd te betekenen dat het kind krijgt wat hij wil. Je kunt niet altijd aan zijn wensen tegemoetkomen, maar je kunt wel laten merken dat je zijn gevoelens opvangt.

Reageren naar een kind kan naast verbaal ook met non-verbale reacties. Met een glimlach, aai over de bol een knuffel of de nabijheid te zoeken geef je een kind ook al een gevoel van geborgenheid en 'je mag er zijn'. Door sensitief-responsieve reacties te ontvangen zal een kind ervaren dat het op de pedagogisch medewerker kan rekenen, dat zij hem de moeite waard vindt en vertrouwen in hem heeft. Dit geeft hem een gevoel van veiligheid, de pedagogisch medewerker vormt een veilige basis voor het kind. Hierdoor zal hij vertrouwen krijgen in de omgeving en in zichzelf waardoor hij, vanuit die veilige basis, de omgeving durft te gaan ontdekken en nieuwe dingen durft te proberen. Een kind zal daardoor in staat zijn nieuwe vaardigheden te oefenen en zichzelf verder te ontwikkelen.

Een kind dat sensitief-responsieve reacties ontvangt van opvoeders zal daarnaast veerkracht ontwikkelen. Een kind dat veerkrachtig is, heeft doorzettingsvermogen en flexibiliteit om

problemen op te lossen en is in staat zich aan te passen aan de (nieuwe) situatie. Een kind zal hierdoor beter met stress om kunnen gaan.

Tegelijkertijd zal het kind ook inlevingsvermogen ontwikkelen. Hierdoor zal het kind proberen anderen te begrijpen en te helpen.

Respect voor autonomie

Door actief bezig te zijn ontdekt een kind de wereld om zich heen en wat zijn eigen mogelijkheden in die wereld zijn. Baby's zijn geheel afhankelijk van de zorg van volwassenen. Maar hoe ouder een kind wordt, hoe meer het zelf zal willen en kunnen doen. Het is daarom goed om kinderen de mogelijkheid en de ruimte daarvoor te geven. Onze pedagogisch medewerkers streven ernaar dat ieder kind de kans krijgt nieuwe dingen uit te proberen, nieuwe handelingen te oefenen en zelf oplossingen te bedenken voor problemen waar ze tegenaan lopen. Wanneer het een kind lukt om iets zelf te doen of zelf een probleem op te lossen zal het trots zijn op zichzelf en zo zelfvertrouwen en een positief gevoel over zichzelf opbouwen. Dit zal leiden tot een positief zelfbeeld. Hierdoor raken kinderen gemotiveerd om de volgende keer weer iets nieuws uit te proberen. Door toe te passen wat een kind eerder geleerd heeft, zal het zich ontwikkelen tot een zelfstandig persoon die actief is en nieuwe ervaringen op wil doen, een persoon met een eigen 'ik'.

Respect voor autonomie betekent ook dat een kind steun krijgt bij activiteiten waarbij hij die nodig heeft en dat het daarnaast ongestoord zelfstandig bezig kan zijn wanneer dat mogelijk is. Ieder kind is anders, dus ieder kind zal de dingen op zijn eigen manier en op zijn eigen tempo doen. Wanneer een kind eerst zelf een handeling probeert uit te voeren of oplossingen zoekt voor de problemen waar hij mee te maken krijgt, ontwikkelt het zelfredzaamheid en leert het oplossingsgericht te denken.

Respect voor autonomie betekent ook dat de pedagogisch medewerker een kind voor vol aanziet en

Rekening houdt met zijn gevoelens, wensen en ideeën en daarover (wanneer mogelijk) met het kind in gesprek gaat. Het is belangrijk om een kind voor te bereiden op de dingen die komen gaan en (naargelang de leeftijd) een kind een mate van eigen inbreng in de gang van zaken te geven, zodat het niet volledig afhankelijk is van wat een volwassene wil doen.

Iedere leeftijdsfase en ieder kind kent zijn eigen behoeften. Onze pedagogisch medewerkers stemmen de balans tussen steun en autonomie hierop af. Door als pedagogisch medewerker een kind als een apart individu te beschouwen en aan te sluiten bij de eigenheid en mogelijkheden van een kind, kan een kind volledig tot zijn recht komen.

Praten en uitleggen

Jonge kinderen gebruiken weinig of eenvoudige taal, maar ze beschikken over een rijk scala aan non-verbale middelen om te communiceren. Ze communiceren door middel van gebaren, gezichtsuitdrukkingen en geluiden. Toch is taal vanaf het begin af aan al erg belangrijk. Taal leren begint al vanaf de geboorte. Baby's hebben een aangeboren taalvermogen en zijn als vanzelf in staat om taal te leren spreken en begrijpen. Maar dan moeten ze wel worden blootgesteld aan taal. Op de groep omringen wij kinderen dus met een rijk en divers taalaanbod.

Taal leren is een sociaal proces, kinderen leren in wisselwerking met mensen in hun omgeving. Het is daarom zeer belangrijk om van jongs af aan veel met kinderen te praten.

Het is hierbij van belang om rekening te houden met het taal- en begripsniveau van kinderen. De pedagogisch medewerkers stemmen hun taalgebruik af op de mogelijkheden van een kind,

zowel qua vorm als qua inhoud. Ook passen ze hun eigen tempo aan, aan dat van het kind. Daarnaast is ook luisteren van grote waarde in de interacties met kinderen, geïnteresseerd luisteren naar wat een kind wil vertellen of duidelijk maken en hier vervolgens op inspelen. Een kind heeft het recht gehoord te worden. De pedagogisch medewerkers praten niet alleen tegen een kind maar ook echt met een kind, over wat hem bezighoudt en wat zijn interesse heeft.

De meeste kinderen praten graag met volwassenen. Ze willen vertellen wat ze beleefd hebben, ze willen laten zien wat ze gedaan hebben, ze willen de mening van een volwassene horen en ze willen uitleg krijgen over allerlei onderwerpen die ze niet begrijpen. Doordat de pedagogisch medewerkers veel praten met kinderen en uitleg geven, leren ze kinderen de wereld om hen heen te begrijpen. Ze helpen kinderen met het afstemmen van hun gedrag op de omgeving. Door te praten en uitleg te geven bevorderen ze naast de taalontwikkeling dus ook de cognitieve en de sociale ontwikkeling.

Structureren en grenzen stellen

Structuur geeft kinderen houvast en vergroot hun gevoel van veiligheid. Kinderen die zich veilig en zeker voelen, voelen zich vrij om op onderzoek uit te gaan en hun omgeving te ontdekken en ervaringen te verbreden. Hierdoor worden ze in staat gesteld om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers brengen structuur en ordening aan door een vaste dagindeling, vaste plekken voor de verschillende activiteiten, vaste plaatsen voor materialen en een duidelijke opbouw van activiteiten.

Daarnaast zijn de pedagogisch medewerkers zelf ook voorspelbaar in hun eigen gedrag, want ook dit draagt bij aan een duidelijke structuur en een gevoel van veiligheid. Zo weet een kind waar hij aan toe is, wat het van de pedagogisch medewerker kan verwachten en kan het kind zijn gedrag beter afstemmen op de situatie.

Kinderen hebben duidelijke grenzen nodig voor wat wel en niet mag. Binnen die grenzen kunnen zij zich vrij bewegen. Ze leren hierdoor hun gevoelens op een acceptabele manier te uiten en hun gedrag te sturen (zelfregulatie). Doordat de pedagogisch medewerkers consequent en respectvol grenzen stellen aan het gedrag van kinderen, weten kinderen wat van hen verwacht wordt. Door zelf het goede voorbeeld te geven, gedragsregels regelmatig te herhalen, gewenst gedrag te benoemen en te belonen, stimuleren pedagogisch medewerkers de kinderen in het aanleren van positief gedrag en dit gewenste gedrag in stand te houden.

Begeleiden van interacties tussen kinderen

Het is voor de ontwikkeling van kinderen goed dat ze in aanraking komen met leeftijdsgenootjes. Zo kunnen ze oefenen in met elkaar om te gaan, samen te spelen, samen te delen, voor zichzelf op te komen of aardig voor een ander te zijn. Kinderen die positieve ervaringen opdoen in sociale omgang met andere kinderen ontwikkelen zelfvertrouwen, sociale competentie en een groter inlevingsvermogen. Omdat kinderen binnen de kinderopvang in groepen met andere kinderen opgevangen worden is dit een ideale plaats om sociale

vaardigheden te oefenen. Kinderen doen daarbij positieve en negatieve ervaringen op.

Pedagogisch

medewerkers hebben door de manier van ondersteunen en begeleiden veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. Het is dus niet alleen belangrijk dat zij zelf positieve interacties met kinderen aangaan, maar ook dat ze positieve interacties tussen kinderen onderling bevorderen.

De pedagogisch medewerkers dragen zorg voor een positieve en gezellige groepsfeer.

Zij stimuleren positieve relaties tussen de kinderen onderling en bevorderen een groepsambiance waarbij iedereen zichzelf mag zijn en iedereen er bij hoort. Onze medewerkers dragen er op deze manier zorg voor dat

Kinderen de kans krijgen om hechte relaties met elkaar op te bouwen. Hieruit ontstaan waardevolle

Interacties tussen kinderen, die een positieve invloed hebben op de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Daarnaast stimuleren de pedagogisch medewerkers interactie tussen de kinderen, door gezamenlijke

Momenten in het dagritme op te nemen en groepsactiviteiten te organiseren. Door dergelijke positieve groepsmomenten te creëren stimuleren zij verbondenheid en een 'wij-gevoel' in de groep. Ook bevorderen de medewerkers interactie tussen kinderen door het organiseren en begeleiden van spel in kleine groepjes en het stimuleren van samenspel.

Ontwikkelingsstimulering

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de dingen die de pedagogisch medewerkers doen om de

Ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Daarvoor moeten zij het kind volgen in zijn ontwikkeling en

Aansluiten bij de behoeften en interesses van het kind. Hiervoor zijn onze medewerkers niet alleen op de hoogte van het ontwikkelingsverloop van kinderen, ze weten ook hoe je kinderen moet observeren. Die observaties zijn dan vervolgens weer het uitgangspunt voor het handelen.

Ontwikkelingsstimulering kan plaatsvinden door het wekken van interesse van kinderen voor nieuwe

activiteiten of materialen en door met kinderen te praten over interessante onderwerpen of problemen.

Ook het wijzen op nieuwe mogelijkheden in bestaande activiteiten of van bestaande materialen kan

kinderen verder helpen in hun ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers geven een kind zo de

gelegenheid om zijn kennis en vaardigheden te oefenen en uit te breiden.

Pedagogisch medewerkers kunnen hierbij ook als rolmodel fungeren, doordat ze eerst zelf de activiteit uitvoeren of het materiaal gebruiken of doordat ze met de kinderen meespelen. Ze kunnen ook alleen de randvoorwaarden creëren door een kind een suggestie te doen voor een activiteit of hem te wijzen op (het gebruik van) materiaal. Het kind zal vervolgens door de activiteit te doen of het materiaal te gebruiken, ontdekken welke nieuwe kennis of nieuwe vaardigheden hij opdoet. De medewerkers houden hierbij te alle tijden oog voor het eigen ontwikkelingstempo van ieder kind, om te voorkomen dat een kind geforceerd wordt in zijn ontwikkeling

Professioneel

Kinderopvang beschouwen wij als een professionele activiteit. Dit vraagt om goed opgeleide mensen. De medewerkers zijn zich bewust van de pedagogische uitgangspunten van Bikkels en dragen deze naar kinderen en ouders. Zij beschikken over de vaardigheden die nodig zijn om de kinderen zowel individueel als in groepsverband te verzorgen en te begeleiden. De pedagogisch medewerkers hebben minimaal een beroepsopleiding gevolgd in het middelbaar (SAW 3-4/SPORT) of hoger beroepsonderwijs. Bikkels verzorgt de nodige na- en bijscholing voor het personeel.

We hanteren ook het vier ogen beleid bij Bikkels, dit houdt in dat er altijd een volwassene moet meekijken of meeluisteren.

Stamgroepen/ leidster-kind ratio

De opvang van de kinderen in Bikkels vindt plaats in stamgroepen.

Kinderdagverblijf (KDV)

Bij het KDV hebben we een verticale stamgroep van maximaal 9 kinderen. Dit houdt in dat alle kinderen van 0 tot 4 jaar in een groep samen spelen. Er zitten maximaal 9 kinderen op de groep met 2 pedagogisch medewerkers (pm). De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk aanwezige kinderen bedraagt tenminste:

- Één beroepskracht per vier kinderen in de leeftijd tot één jaar
- Één beroepskracht per vijf kinderen in de leeftijd van één tot twee jaar
- Één beroepskracht per zes kinderen in de leeftijd van twee tot drie jaar
- Één beroepskracht per acht kinderen in de leeftijd van drie tot vier jaar

Voordelen van een verticale groep zijn:

- In een groep kinderen van verschillende leeftijden zijn er meer stimulansen voor sociale vaardigheden omdat kinderen leren met elkaars uiteenlopende behoeften en mogelijkheden rekening te houden.
- De taalvaardigheid wordt extra gestimuleerd doordat kinderen taal en taalspelletjes, zoals liedjes, ook boven hun niveau krijgen aangereikt.
- Achterstanden in de ontwikkeling vallen bij kinderen in een groep met verschillende leeftijden minder op waardoor ze minder snel het buitenbeentje zullen worden.
- De kinderen krijgen minder te maken met wisselingen van pm-ers doordat ze in principe 4 jaar lang in dezelfde groep blijven. Deze continuïteit is van groot belang voor het opbouwen van gehechtheidrelaties met de medewerkers. In een verticale groep is geen sprake van een breuk in de gehechtheidrelatie in de kritieke leeftijd van 12 tot 18 maanden. De leidsters krijgen de tijd om de kinderen goed te leren kennen en in te spelen op hun individuele behoeften en mogelijkheden.
- Ouders hebben in principe 4 jaar lang met dezelfde medewerkers te maken. Hierdoor kan een vertrouwensrelatie ontstaan die van belang is voor een goede communicatie, voor uitwisseling van informatie en voor het geven van ondersteuning bij alledaagse opvoedingsproblemen. Ouders leren van elkaar dat sommige problemen sterk leeftijdsgebonden zijn en dat kinderen over sommige problemen simpelweg heen groeien.

Buitenschoolse opvang (BSO)

Bij de BSO hebben we een stamgroep van 20 kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar, met twee vaste leidsters.

Stagiaires worden boventallig ingezet en ondersteunen de pedagogisch medewerkers.

De kinderen mogen op een hun eigen verdieping in het pand en op de buitenspeelplaats (spel)activiteiten doen, ze verlaten dan de stamgroep. De leidster-kind ratio wordt op dat moment door de medewerkers vanzelf aangepast.

Groep	leeftijd	Aantal kinderen	Aantal leidsters
KDV	0-4 jaar	9	2
BSO	4-13 jaar	20	2

De **SPORT- BSO (tijdelijk buiten gebruik)** heeft 1 stamgroep van 20 kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar, met twee vaste medewerkers. Ook hier worden stagiaires boventallig ingezet. De kinderen eten in een aparte ruimte binnen Bikkels en gaan daarna naar buiten of naar het squashcentrum voor sport activiteiten.

Groep	leeftijd	Aantal kinderen	Aantal leidsters
SPORT- BSO Almere	4-13 jaar	20	2

Van de hierboven vermelde leidster-kind ratio kan worden afgeweken bij aanvang van de BSO-opvang op een schooldag van 07.00 uur tot 07.30 uur en bij sluiten van 18.30 uur tot 19.00 uur.

Op een vakantiedag, bij aanvang van 07.00 uur tot 08.00 uur, tijdens de lunchpauze van 13.00 uur tot 14.00 uur en bij sluiten van 18.00 uur tot 19.00 uur.

Kind bespreking

Om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind goed te kunnen volgen, vinden er regelmatig kind besprekingen plaats. Indien nodig worden de kinderen besproken door de pedagogisch medewerkers. Zo wordt er bij ieder kind stil gestaan. Er kan bijvoorbeeld besproken worden hoe een kind zich handhaaft in een groep of over de ontwikkeling van zijn zelfstandigheid. Eventuele bijzonderheden worden altijd met de ouders besproken, zodat we samen kunnen kijken wat er aan de hand zou kunnen zijn met het kind en hoe we het kind kunnen helpen.

Grenzen stellen

Bij het ontdekken en verkennen van de omgeving van het kind hoort ook het aftasten van grenzen. Het spel en gedrag van het kind kunnen gevaarlijke of verstorende gevolgen hebben voor het kind zelf en/of de groep.

Bij ongewenst gedrag gaat het erom dit gedrag om te buigen naar gewenst gedrag. Het is de rol van de pedagogisch medewerkers het kind hierbij te helpen door de omgeving weer veilig te maken, of activiteiten aan te bieden die beter aansluiten bij de behoeften van het kind.

Kinderen leren mede door verschillende activiteiten grenzen te kennen, maar blijven daarnaast ook dingen ontdekken.

Er worden zo duidelijke grenzen gesteld aan wat wel en niet toelaatbaar is. We doen een appel op hun eigen verantwoordelijkheid. De kinderen zijn zich bewust van de regels en kunnen hierop worden aangesproken als zij zich daar niet aan houden.

Het is belangrijk dat er een veilig klimaat heerst waarbinnen respectvol omgaan met elkaar een belangrijk uitgangspunt vormt.

Vast gezicht op de groep/mentor kindje

In de nieuwe wet staat dat er maximaal 2 vaste gezichten op de groepen moeten staan per week.

En dat er minimaal 1 vast gezicht per dag aanwezig moet zijn.

Bikkels is een kleine opvang en werkt met een vast team van 5 pedagogisch medewerkers.

We werken ook met een flexibel rooster omdat wij graag willen dat alle 5 de medewerkers alle kinderen bij Bikkels kennen.

Hierdoor is gekozen om alle leidsters op beide groepen in te zetten.

Wel streven wij er zoveel mogelijk naar om op een vaste dag in de week dezelfde leidster in te roosteren.

Voordelen:

Invalvakantie/ziekte of vrije dagen komt er geen onbekend gezicht op de groep.

Alle leidsters kennen alle kinderen en alle kinderen alle leidsters hierdoor ontstaat er een speciale band met iedereen een soort “familiegevoel”

En dat is wel wat wij heel belangrijk vinden dat wij voor het kind een tweede thuis zijn.

Nadelen:

We hebben dus meer dan maximaal 2 vaste gezichten op de groep.

Er is niet specifiek 1 leidster uw aanspreekpunt voor uw kind.

Mentorkindje

Ondanks dat wij niet met 2 vaste gezichten werken op het kinderdagverblijf hebben wij wel de kindjes verdeeld over de leidsters als hun “mentor”.

Wat doet deze mentor?

Zij zorgt voor de benodigde informatie (observatie/overleg collega)

Zij voert de vaste gespreksmomenten (rond elke verjaardag) over de ontwikkeling het kind

Zij bespreek eventuele “probleempjes” wat betreft uw kind

Zij zorgt voor de rapportage over het kind.

Invalkrachten

De stamgroepen hebben zoveel mogelijk hun vaste medewerkers. Bij afwezigheid van een personeelslid door bijvoorbeeld ziekte of vakantie is het nodig dat iemand anders de werkzaamheden overneemt. Door een flexibele inzet van het personeel kunnen wij intern vervanging regelen.

Stagiaires

(bijlage wat mag een stagiaire onder aan het beleid)

Om aankomende beroepskrachten een kans te geven ervaring op te doen binnen de kinderopvang, zijn er jaarlijks een aantal stagiaires bij Bikkels. Zowel de stagiaire als de kinderen hebben er belang bij vertrouwd met elkaar te raken. Alle activiteiten en werkzaamheden van de stagiaires gebeuren onder begeleiding van onze professionele en ervaren medewerkers. Gedurende de stage worden de stagiaires boventallig ingezet. Dit houdt in dat het vaste team wordt aangevuld met een stagiaire. De professionaliteit en kwaliteit blijft gewaarborgd. Aan het eind van de stage wordt de stagiaire, bij gebleken geschiktheid, in de gelegenheid gesteld een aantal dagen alleen met haar begeleidsters op de groep te werken. Wij

willen hiermee de stagiaire een ervaring laten opdoen, die nauw aansluit bij de werkelijke arbeidssituatie.

Alle stagiaires worden begeleid door een pedagogisch medewerker die bevoegd is om stagiaires te begeleiden.

Vakkrachten

Het vakantieprogramma kan worden aangevuld met activiteiten van vakkrachten. Bij de keuze van een activiteit of workshop is het belangrijk dat deze een waardevolle aanvulling levert op het al bestaande activiteitenprogramma.

Hoofdstuk 4 De doelstellingen van Bikkels kinderopvang

4.1 Emotionele en lichamelijke veiligheid bieden

4.1 emotionele veiligheid

Een veilig gevoel is de basis.

Deze eerste doelstelling is erg belangrijk.

Ieder mens heeft behoefte aan veiligheid en geborgenheid. Voor een kind is het zich emotioneel veilig en geborgen voelen een voorwaarde om zich tot een evenwichtig mens te kunnen ontwikkelen.

Ervaart een kind veiligheid en geborgenheid door de structuur, voorspelbaarheid en vaste rituelen dan kan het kind zich hechten.

Zij moeten de volwassenen kunnen vertrouwen en zich gewaardeerd en geliefd voelen.

Hechten.

Kinderen hebben de behoefte om zich te hechten. Hechting is een duurzame en liefdevolle relatie tussen een of meerdere volwassenen en een kind.

Hechting heeft een kind nodig om zich sociaal en emotioneel te kunnen ontwikkelen en om een eigen persoonlijkheid te ontwikkelen. Het is een primaire behoefte net zoals eten en drinken.

Kinderen die goed gehecht zijn, zijn weerbaarder, kunnen beter tegen tegenslagen, hebben een groter gevoel van eigenwaarde, zijn sociaal vaardiger, leergieriger en minder angstig. Een veilig gehecht kind heeft vertrouwen in de volwassenen.

Zeker het eerste levensjaar is belangrijk voor de hechting.

Sensitiviteit

Sensitiviteit speelt een belangrijke rol binnen het gehechtheidsproces van kinderen. Onze pedagogisch medewerkers hebben een sensitieve responsieve houding. Dit houdt in dat onze medewerkers alert zijn op de verbale en non-verbale signalen van de kinderen.

Basisvertrouwen

De basis van hechtingrelaties (het basisvertrouwen) wordt grotendeels in het eerste levensjaar van een kind gelegd. Dit basisvertrouwen neemt het kind mee naar andere situaties en volwassenen in zijn verdere leven. Maar ook na het eerste levensjaar blijft hechting ten allen tijden belangrijk en een punt van aandacht. Een goede band met de pedagogisch medewerkers geeft kinderen een gevoel van veiligheid. Bij Bikkels staan de pedagogisch medewerkers op beiden groepen zodat elk kind zich kan hechten aan de vaste gezichten bij Bikkels en zo het basisvertrouwen creëert.

Positieve groepsfeer

De andere kinderen op de kinderopvang zijn ook van invloed op het gevoel van emotionele veiligheid en het welbevinden van het kind.

De pedagogisch medewerkers dragen bij aan een positieve en gezellige groep.

Zij stimuleren positieve relaties en bevorderen een groep waarbij iedereen zichzelf kan en mag zijn.

Wennen

Voor kinderen is het belangrijk om de tijd te krijgen om te wennen wanneer ze naar de kinderopvang komen of naar de volgende groep gaan.

Ze moeten kunnen wennen aan de pedagogisch medewerkers, de andere kinderen en aan de groepsruimte.

Afhankelijk van de leeftijd en de wensen van de ouder spreken wij af hoeveel dagen de kinderen en wanneer ze komen wennen. Als je een baby van 3 maanden laat wennen gaat het over het algemeen iets makkelijker dan een kindje wat al 2 is en 2 jaar lang bij papa/mama heeft gezeten. Wat ook belangrijk is, is dat niet alleen de kinderen moeten wennen maar de ouders uiteraard ook.

Ouders mogen ten allen tijden bellen naar Bikkels om te vragen hoe het gaat met hun kind(eren).

Vaak als de kinderen bij Bikkels op het kinderdagverblijf zitten en zij gaan naar de buitenschoolse opvang wennen zij al tussendoor.

Met 3,5 zitten zij vaak al bij de “grote kinderen” en hierdoor wennen zij optimaal.

Het wennen van het kinderdagverblijf naar de buitenschoolse opvang is minder lastig omdat zij iedereen al kennen.

Bij Bikkels kennen alle kinderen en leidsters elkaar en dat is wel onze kracht en maakt het overstappen van de groep veel gemakkelijker.

Voor nieuwe kinderen hebben wij een wenschema.

Op het KDV gelden twee wenmomenten voor de 1° dag.

Dit is altijd een ochtend en middag.

Uiteraard als het nodig is spreken wij meer wenmomenten af.

Voor nieuwe kinderen op de BSO welke niet eerst bij Bikkels op het KDV zaten hebben wij ook twee wenmomenten.

1° moment brengt de ouder het kind om 15:30 uur eerst zelf na de schooldag.

Zo kan het kind eerst even wennen aan de leidsters en kinderen op de BSO

2° moment halen wij het kind op uit school.

Hierbij went het kind ook hoe het gaat als de BSO hem/haar uit school ophaalt.

Tevens kunnen wij ons da voorstellen aan de leraar van de klas.

Structuur en regelmaat

Nog een belangrijke voorwaarde voor een gevoel van veiligheid bij kinderen zijn structuur, regelmaat en duidelijkheid.

Kinderen voelen zich meer op hun gemak wanneer dingen herkenbaar en voorzienbaar zijn en ze weten precies waar ze aan toe zijn. Herhalingen maken de wereld voorspelbaar en veilig.

Wij bieden de kinderen structuur en regelmaat door te werken met:

Vaste dagindeling.

Een dagritme bestaat uit een afwisseling van speel-leeractiviteiten.

Verzorgingsactiviteiten, zoals eten, drinken, handen wassen, verschoond worden en naar bed gebracht worden en momenten van rust.

Spontaan vrij spel wordt afgewisseld met activiteiten die door de pedagogisch medewerkers worden aangeboden.

Op beiden groepen bij Bikkels wordt iedere dag hetzelfde dagritme aangehouden en herhaald zodat een dag op de opvang herkenbaar en voorspelbaar is voor de kinderen.

Binnen het dagritme is er wel ruimte voor individuele verschillen, denk daarbij aan de baby's met hun eigen ritme van de fles en het slapen.

De mate waarin kinderen een individueel dagritme moeten kunnen volgen of houvast kunnen vinden in het ritme van de groep verschilt sterk per leeftijd.

De dagindeling van de buitenschoolse opvang wordt grotendeels bepaald door de schooltijden (buiten de vakanties en lange middagen om).

De BSO kent ook gezamenlijke momenten die elke dag terug komen, zoals het halen en brengen van/naar school, de lunch op de woensdagmiddag en het gezamenlijke fruit eten.

Voor een overzicht van onze gehele dagindeling kun je de zo werken wij raadplegen. In het zo werken wij staan ook onze rituelen.

Het jaarprogramma wordt aan het begin van het jaar vastgesteld, zo komen er thema's, kamp en alle feesten worden ook besproken. Deze komen elk jaar rond dezelfde periode weer terug bij Bikkels.

Stabiliteit op de groepen

Wij hebben bij Bikkels maar twee stamgroepen.

1 groep van 0-4 jaar (verticale groep) en de buitenschoolse opvang die varieert in de leeftijd van 4-13 jaar.

De leeftijd van de kinderen in de groep is medebepalend voor de maximale groepsgrootte.

Bikkels werkt met vaste pedagogisch medewerkers en stamgroepen zodat de kinderen een gevoel van veiligheid en vertrouwen kunnen ontwikkelen.

Wij werken geheel volgens de landelijke ‘Wet kinderopvang’ en voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen m.b.t de groeps grootte en het aantal kinderen per beroepskracht.

Het kan natuurlijk voorkomen dat een pedagogisch medewerker ziek wordt of op vakantie gaat. Bij Bikkels hebben wij geen inval ploeg wij regelen alles onderling zelf zodat de kinderen altijd de vaste gezichten blijven zien. Iedere pedagogisch medewerker binnen Bikkels weet hoe je op de beiden stamgroepen behoort te werken en kent de kinderen. Indien slechts één beroepskracht aanwezig is in het pand maken wij gebruik van het 4-ogen principe d.m.v. de camera’s die wij bij Bikkels hebben.

De directie kan ten allen tijden op de camera’s kijken en zo alles goed in de gaten houden. Ook kan er altijd ter ondersteuning gebeld worden met de achterwacht.

Als er een afwijking voorkomt binnen Bikkels met het oog op het beroepskracht-kind-ratio dan wordt er actie ondernomen, er wordt dan nog een pedagogisch medewerker ingezet.

Regels en grenzen:

Regels en grenzen geven kinderen houvast en vergroten hun gevoel van veiligheid. Binnen die grenzen kunnen zij zich vrij bewegen. Ze leren hierdoor gevoelens op een acceptabele manier te uiten en hun gedrag te sturen. Doordat de pedagogisch medewerkers consequent en respectvol grenzen te stellen aan het gedrag van kinderen, weten de kinderen wat je van hen verwacht en wat wel en niet mag.

4.1.2 Lichamelijke veiligheid

Je kent dat spreekwoord wel, met vallen en opstaan.

Een kind leert niet lopen zonder te vallen.

Kleine ongevalletjes zoals vallen, stoten, tegen elkaar oplopen, botsen of uitglijden zijn net zoals thuis niet te vermijden

De kinderen krijgen bij Bikkels de vrijheid om te bewegen, dit houdt wel in dat sommige van deze ongelukjes blijven voorkomen. Maar zo leren zij hun eigen lichaam kennen en gebruiken.

Risico’s worden zo veel mogelijk gereduceerd tot het minimum. Zo mogen de kinderen al niet rennen binnen Bikkels om uitglijden te voorkomen.

Maar wij zijn van mening dat je kinderen niet tegen alles kunt beschermen.

Onze pedagogisch medewerkers zijn opgeleid om de kinderen te begeleiden. Zij zorgen voor een uitdagende omgeving waarbij de veiligheid is gewaarborgd.

Binnen de omgeving krijgen kinderen zelf de kans om risico tegen te komen of juist niet.

Bikkels is niet speciaal voor de kinderopvang gebouwd, van origine was dit een woonhuis.

Wij hebben Bikkels wel verbouwd en er komt een verbouwing aan zodat wij nog bewuster bezig kunnen zijn met de omgeving. De ruimtes zijn al overzichtelijk voor de medewerkers en de kinderen en na de verbouwing zijn zij nog overzichtelijker.

Daarnaast hebben wij o.a. de ruimtes tussen de deuren op het kinderdagverblijf afgeschermd, de haakjes van de kapstokken zo gemaakt dat er bijna niet tegenaan gelopen kan worden en de toiletten zijn op kindvriendelijke hoogte. Er zitten geen scherpe hoeken aan meubilair en grote speelelementen zijn gecertificeerd evenals de grote objecten zoals bedjes en commode op de groep.

Bikkels voldoet aan de wettelijke eigen voor veiligheid en hygiëne en wordt jaarlijks door de GGD gecontroleerd.

Jaarlijks voeren wij een risico-inventarisatie uit voor de veiligheid, hygiëne en gezondheid. Deze staan allemaal beschreven en zitten samen met de zo werken wij en de protocollen in 1 map gebundeld.

B4.2. Stimuleren van persoonlijke competenties

Algemeen

Kinderen hebben van nature de drang om te ontwikkelen. Ieder kind doet dat op zijn eigen unieke manier, afhankelijk van zijn aanleg of temperament. Volwassenen begeleiden kinderen hierbij, het is hun verantwoordelijkheid om een stimulerende omgeving te creëren. Ook de pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen, ze stimuleert de kinderen om hun omgeving en zichzelf te ontdekken en hun eigen richting te bepalen.

Spelenderwijs ontwikkelen

Kinderen ontwikkelen door zelf te ontdekken, zelf te zien en te ervaren. Ze leren spelenderwijs en actief in relatie met hun omgeving. Door te spelen, uitproberen, kijken en imiteren leren ze tijdens spontane activiteiten ervaringen op te doen. Voelend, handelend en spelend.

Door te spelen oefenen kinderen alle motorische, sociale, emotionele, cognitieve, morele en communicatieve vaardigheden die ze nodig hebben. Een kind leert erdoor nadenken over dingen, vooruitdenken en plannen. Het leert onder andere zijn omgeving kennen, problemen op te lossen en hoe de wereld werkt.

Door activiteiten zoals klimmen, klauteren en rennen wordt de grove motoriek ontwikkeld en door activiteiten zoals knutselen, bouwen wordt de ontwikkeling van de fijne motoriek gestimuleerd.

Door spelen met andere kinderen leert het kind veel sociale vaardigheden.

De groepsruimtes zijn zo ingericht bij Bikkels dat het een duidelijke en veilige omgeving is. Er is duidelijkheid waar je kunt spelen met welk speelgoed en hoe het weer opgeruimd moet worden.

Kansen grijpen en kansen creëren

Voor jonge kinderen is de hele wereld nieuw. Elke dag is weer een avontuur om nieuwe dingen te leren. Iedere situatie voor jonge kinderen is een leersituatie, dus ook alle verzorgingsmomenten. Jonge kinderen stimuleren vinden wij erg belangrijk bij Bikkels. De pedagogisch medewerkers hebben oog op alle ontwikkelingsvlakken van jong tot de oudere kinderen. Het is belangrijk om deze kans te zien en aan te grijpen, om iets nieuws te leren aan het kind. Het kind te laten ontwikkelen, iets te leren.

Kinderen zijn dan enthousiaster, hebben interesse en pikken dingen eerder op als het goed aansluit bij hun eigen belevingswereld.

Daarnaast creëren de pedagogisch medewerkers ook ontwikkelingskansen voor de kinderen. Dit doen zij door het aanbieden van spelactiviteiten, de onderdelen van het dagprogramma en door de kinderen actief te betrekken bij verzorgende activiteiten en huishoudelijke klusjes. De

kinderen ervaren de klusjes niet als vervelend, maar het hoort bij het groter worden, ze willen graag helpen en dat is weer goed voor hun zelfvertrouwen.

Er wordt gevarieerd in activiteiten tussen groeps activiteiten, in kleine groepjes of individueel. Kring en groepsactiviteiten zijn zeer leerzame sociale situaties, maar kunnen voor sommige kinderen soms nog spannend zijn. Door de activiteit in kleine groepjes uit te voeren maakt het de activiteit wat veiliger. Individuele activiteiten vinden de kinderen helemaal leuk om te doen, zij staan op dat moment in het middelpunt.

Kijken en imiteren

Eén van de manieren waarop jonge kinderen leren is door te kijken en mimeren. Kijken naar andere kinderen, kijken naar volwassenen. Ze kunnen hier helemaal in opgaan. Kinderen kijken ook naar de volwassenen om van hun gezicht af te lezen wat diegene vindt. Op andere momenten doen kinderen na wat zij hebben gezien, zo leren ze door te imiteren. Soms is het zo dat kinderen nog niet goed kunnen praten om zichzelf te uiten, dan gebruiken kinderen imitatie om te laten zien dat ze mee willen communiceren of mee doen in het spel en dat ze elkaar begrijpen.

De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de voorbeeldfunctie die zij hebben, zij zijn een rolmodel voor de kinderen. Ze dragen dit dan ook uit in hun eigen houding en gedrag.

Herhaling

Jonge kinderen moeten nog leren hoe de wereld in elkaar zit. Alles is nog nieuw en onoverzichtelijk maar door herhaling wordt de wereld begrijpelijk, voorspelbaar en veilig. Kinderen herhalen en moeten handelingen net zo vaak en lang oefenen totdat ze de nieuwe vaardigheid onder de knie hebben en er geen moeite meer mee hebben. Als een handeling eenmaal goed is 'ingeslepen' kost het minder energie om die handeling uit te voeren en heb je weer meer energie om andere nieuwe dingen te leren door middel van herhaling.

Uitbreiding van het leervermogen

De manieren van leren breiden zich uit naarmate kinderen ouder worden. Dat komt door veranderingen in de verbale en cognitieve vermogens van de kinderen. Ze kunnen steeds meer vragen, begrijpen, kennen meer woorden en leren lezen. Ze kunnen nu leren via mondelinge, schriftelijke en visuele informatie. Door de rijping van de hersenen kunnen de kinderen steeds meer leunen op hun denkvermogen. Ze hoeven niet meer alles uit te vinden door te doen, maar kunnen logisch nadenken en verbanden leggen. Hou ouder ze worden, hoe gericht ze op zoek gaan naar nieuwe kennis en mogelijkheden om hun vaardigheden te oefenen. De pedagogisch medewerkers sluiten aan bij de behoeften en interesses van de kinderen om hun eigen initiatieven te ontwikkelen.

Het doen vs. Het resultaat

Jonge kinderen vinden hele andere dingen belangrijk dan volwassenen. Ze doen dingen omdat de handeling op zich al leuk is om te doen en zijn veel minder gericht op het behalen van een bepaald resultaat. Het gaat ze om het plezier van de handeling zelf, denk daarbij aan verven.

Het gaat er niet om hoe het kunstwerk er aan het eind van de dag uitziet maar het kliederen met verf en je handen besmeuren is al leuk om te doen.

De kinderen vinden het prachtig wat ze gemaakt hebben en hun ouders ook, ook al zijn het maar 2 strepen op een heel groot wit papier.

Hoe ouder de kinderen worden hoe meer resultaat gericht ze ook worden.

Resultaat wordt een motivatie om iets te doen.

Denk aan het verven, als een peuter verft doet hij dat vanwege de eerder genoemde handeling.

Als een 9-jarige verft doet hij dat om een mooi kunstwerk te maken met eventueel een uitdagende opdracht erbij. Als kinderen ouder worden gaan ze steeds meer eisen stellen aan hun eigen handelingen en producten. En uiteraard vinden de pedagogisch medewerkers alles mooi en stimuleren wij de kinderen graag.

Ontwikkelingstempo: uniek en sprongsgewijs

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo.

Sommige kinderen zijn wat sneller dan andere kinderen en dan heb je ook nog de ontwikkeling bij jongere kinderen die sprongsgewijs kan verlopen.

Soms bestaan er daardoor grote verschillen tussen de kinderen van dezelfde leeftijd. Waarbij het ene kind nog niet zo veel praat met 2 jaar kletst het andere kind de oren van je hoofd af.

Bij Bikkels vinden we het heel belangrijk dat ieder kind zich zelf op zijn of haar eigen tempo kan ontwikkelen, daarbij tonen wij respect voor het individuele ontwikkelingstempo van kinderen.

Zone van naaste ontwikkeling

Bij het stimuleren van de ontwikkeling houden de pedagogisch medewerkers rekening met het ontwikkelingsniveau van het kind en de zone van naaste ontwikkeling.

De actuele ontwikkeling houdt in dat je er rekening mee houdt waar het kind nu is en wat het nu kan, en de zone van naaste ontwikkeling houdt in dat die ontwikkeling een stapje hoger ligt, deze moet nog ontwikkeld worden of ze zijn er mee bezig.

Het stimuleren van de ontwikkeling zit altijd in de zone van de naaste ontwikkeling, door kinderen te stimuleren en vaardigheden te oefenen met hulp van de pedagogisch medewerker tilt de pedagogisch medewerker het kind steeds naar een hoger niveau.

Soms liggen ontwikkelingsdoelen nog erg buiten het bereik van het kind en is het nog te ver gegrepen voor het kind. Je moet het kind dus goed kennen wil je het kind laten ontwikkelen.

Zelfstandigheid

Kinderen willen graag alles leren en zelf doen.

Het verlangen naar zelf doen is erg groot en lijkt wel aangeboren. Dat is maar goed ook, want uiteindelijk zullen alle kinderen opgroeien tot zelfstandige volwassen personen.

We stimuleren kinderen om zelf dingen te proberen, op te lossen of aan te pakken.

Kinderen zullen leren voor zichzelf op te komen, oplossingen te zoeken voor problemen of zelf naar het toilet te kunnen gaan.

Natuurlijk verwachten wij niet van een kind dat een half jaar oud is dat deze al zelfstandig is of naar het toilet gaat, we kijken naar de behoeften van het kind en de ontwikkeling om de zelfstandigheid te bevorderen.

Het overschatten van een kind kan namelijk ook gevolgen hebben, het kind zal steeds falen en onzeker worden.

De pedagogisch medewerkers bij Bikkels blijven constant bij ieder kind zoeken naar wat het wel en niet zou kunnen.

Inschatten en weten wat de zone van naaste ontwikkeling is, is hierbij erg belangrijk.

Bij elkaar op de groep

De kinderen worden voornamelijk in de stamgroepen opgevangen om de kinderen stabiliteit en geborgenheid te geven. Het is voor de persoonlijke ontwikkeling van de kinderen echter ook goed om af en toe buiten de eigen groepsruimte met kinderen van de buitenschoolse opvang te spelen. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijden van de kinderen en de ontwikkeling.

Om 17 uur gaan alle kinderen gezamenlijk naar boven om allemaal als één groot gezin te gaan eten.

Spelen op de BSO

In de buitenschoolse opvang ligt de nadruk minder op ontwikkeling, maar geeft de pedagogisch medewerker de kinderen juist de ruimte om vrij te zijn na een drukke schooldag. Wel worden de er leuke activiteiten georganiseerd, zowel groepsactiviteiten als individueel om de kinderen te stimuleren om deel te nemen. Als ze echter niet willen dan hoeven zij niet mee te doen.

Wij werken op de buitenschoolse opvang net zo min met een methode als bij het kinderdagverblijf.

Zo blijven de pedagogisch medewerkers zelf alert en zullen zij hun creatieve ideeën tot uiting moeten brengen.

Natuurlijk zijn er richtlijnen zoals de thema's en kun je ook hier kijken naar de zone van naaste ontwikkeling.

Ook werken wij door de activiteiten de persoonlijke competenties van de kinderen.

Buiten spelen

Buiten spelen vinden wij erg belangrijk.

Naast het feit dat buiten spelen goed is voor de gezondheid biedt het ook weer nieuwe ontwikkelingskansen. Buiten spelen is meer dan alleen een frisse neus halen.

Bij buiten spelen ontwikkel je de grove motoriek, de snelle bewegingen en stimuleert het ruimtelijk inzicht.

Kinderen komen ook andere materialen tegen, natuurlijke materialen en worden bewust van de seizoenen om hen heen.

Onze buitenruimte is erg groot, goed gestructureerd en veilig.

Als wij buiten zijn gaat het hek op slot die de gehele buitenruimte en het pand beveiligd. Zo kunnen er geen `vreemden´ binnen komen zonder dat de leidsters het hek opendoen met de sleutel.

Ook voor baby's is het buiten zijn heerlijk, wind langs de wangen, blaadjes, zand van de zandbak in het kinderdagverblijf gedeelte en kruipen over het onderhoudsvrije kunst gras.

Obersveren en rapporteren

In de kinderopvang kijken we naar de ontwikkeling van de kinderen.

Doordat wij geen VVE-programma beschikken, hebben wij ons eigen observatieschema gemaakt.

Bij elk nieuw levensjaar, 1, 2, 3 en 4 vragen wij de ouders of ze een gesprek willen met één van de pedagogisch medewerkers.

Wij vullen dan een observatieschema in en bespreken deze met de ouders.

Op de buitenschoolse opvang vullen wij alleen een observatie in indien nodig of de ouders geven aan dat zij dat willen.

Wij zijn bij Bikkels van mening dat de kinderen op school al genoeg worden getoetst.

4.3 Stimuleren van de sociale competenties

Sociale competentie

Het begrip sociale competentie is erg groot.

Sociale competenties zijn belangrijk om je te kunnen handhaven in de wereld om je heen. Je hebt kennis en vaardigheden nodig over hoe je met andere om moet gaan zoals samenwerken, rekening houden met elkaar, relaties opbouwen, conflicten voorkomen en oplossen en anderen helpen. En dit zijn maar enkele voorbeelden. Binnen Bikkels krijgen de kinderen de gelegenheid om al op hele jonge leeftijd in groepsverband om te gaan met leeftijdsgenootjes en volwassenen. Een soort mini-samenleving.

Sociale ontwikkeling

In het eerste jaar van een baby spelen de opvoeders een belangrijke rol, niet alleen de ouders maar ook de pedagogisch medewerkers.

De lach is dan een van de eerste tekenen van sociaal gedrag, eerst zijn het nog stuipjes of per ongeluk lachen maar al snel wordt het bewust lachen.

Na een half jaar komt meestal de verlatingsangst en lacht het kind alleen nog maar naar bekenden. Baby's spelen niet samen maar zijn wel geïnteresseerd in elkaar, ze kijken naar anderen, raken aan en maken contact op hun eigen sociale manier.

Pas door het kruipen en lopen wordt de leefwereld van het kind groter. Kinderen zullen nu niet alleen contact hebben met de groepsleidsters, maar ook met andere kinderen in het kinderdagverblijf. Tijdens de welbekende "eenkennigheidfase" (gemiddeld rond 8 maanden tot 1 jaar) gaat een kind duidelijk onderscheid ontdekken tussen personen en zijn voorkeur hierin aangeven. Peuters zijn in hun ontwikkelingsfase in eerste instantie nog gericht op zichzelf. Ze spelen daarom ook nog niet 'met' andere kinderen, maar 'naast' andere kinderen. Peuters worden daarom op het kinderdagverblijf in hoofdzaak ook aangesproken als individu. Pas als het kind zichzelf goed heeft leren kennen, is het in staat zich te kunnen verplaatsen in gevoelens van anderen. Dan vindt er tevens een verschuiving plaats van 'naast' andere kinderen spelen naar 'met' andere kinderen spelen. De peuter leert in en door het spel geleidelijk omgaan met leeftijdsgenootjes. Hierdoor leert het kind inzicht te krijgen in zijn eigen gevoelens en leert andere reactiemogelijkheden. Tevens leert het kind al vroeg de betekenis van delen, troosten, helpen, rekening houden met anderen en omgaan met conflicten. Dagelijks worden de kinderen in vele terugkomende situaties geleerd dat ze

moeten wachten op elkaar. Tijdens het eten moeten ze wachten totdat ze een boterhammetje hebben en als ze klaar zijn met eten moeten de kinderen wachten totdat iedereen klaar is. Het samen delen wordt gestimuleerd doordat ze speelgoed moeten delen. Het speelgoed is van de hele groep en samen spelen en delen hoort erbij. We stimuleren de contacten met andere kinderen stapsgewijs om zo hun leefwereldje uit te breiden. Als het kind eraan toe is om 'met' een ander kind te spelen zullen we een activiteit aanbieden die je met zijn tweeën moet uitvoeren, eventueel onder begeleiding van een groepsleidster. Als de begeleiding niet meer nodig is en het kind heeft deze vaardigheid onder de knie, dan zullen we een kleine groepsactiviteit aanreiken voor drie of meerdere kinderen. De kinderen leren zo met elkaar omgaan, ze leren rekening te houden met andere kinderen en leren te geven en te nemen. We breiden als het ware de spelsituatie uit en bieden nieuwe perspectieven. De kinderen worden zowel individueel als in groepsverband aangesproken door samen te eten, te drinken, in de kring te zitten, op te ruimen en andere activiteiten te doen.

Ontwikkelen van sociale competenties;

Bikkels biedt kinderen de ruimte om te experimenteren in hun sociale contacten, begeleid door de pedagogisch medewerkers. Samen delen, samen spelen is al snel een bekend gegeven in de gehele kinderopvang branche. Als je ruzie maakt, maak het dan ook weer goed. Er wordt pas door de pedagogisch medewerker ingegrepen als de kinderen het zelf niet meer kunnen oplossen voor zowel de jongere kinderen als de oudere kinderen.

De pedagogisch medewerker biedt activiteiten aan die kinderen motiveren om te gaan met verschillende kinderen en de gewoontes en deze ook te accepteren. De pedagogisch leren de kinderen goede manieren en morele regels zoals naar elkaar luisteren, geen pijn doen en stop hou op te zeggen als je iets niet meer wilt.

De ontwikkeling die plaatsvindt is erg groot, de pedagogisch medewerkers begeleidt de kinderen daarbij met taal. Op deze wijze leren de kinderen dat taal een belangrijk gegeven is. Ze kunnen zo ook de voorwerpen, gedachtes, emoties en gevoel beter begrijpen en ernaar handelen doordat de pedagogisch medewerker deze benoemt.

Vanaf 4 jaar gaan de kinderen natuurlijk naar school. Op school doen ze andere sociale vaardigheden op dan in hun vrije tijd. BSO-kinderen krijgen bij Bikkels de mogelijkheid om samen te spelen, even rustig te lezen of op de bank te zitten of een spelletje te doen om voorbeelden te geven.

De gezamenlijke activiteiten zijn van huiselijke aard, zoals lunchen, fruit eten, thee drinken, avondeten. Buiten deze momenten om kunnen kinderen vrij spelen. Na een schooldag hebben kinderen geen of minder behoefte aan een activiteitenprogramma, maar aan een diversiteit van mogelijkheden waar ze zelf uit kunnen kiezen. Belangrijk hierbij is dat zij letterlijk de bewegingsruimte hebben om te spelen en zich uit te kunnen leven. Het aanbod van activiteiten wordt voor een groot deel door de kinderen zelf bepaald, omdat de kinderen goed in staat zijn om aan te geven hoe zij de tijd in Bikkels willen opvullen. De kinderen gaan hiervoor met elkaar en de medewerkers in overleg en ontwikkelen plannen. Wij hechten veel waarde aan dit proces, omdat de kinderen hierdoor hun sociale vaardigheden verder ontwikkelen. Omgaan met elkaar op basis van respect is hierbij het uitgangspunt.

Daarnaast hebben kinderen behoefte aan persoonlijke aandacht van de pedagogisch medewerkers. Het kind wilt vertellen wat er gebeurd is op school, of na een vermoede

schooldag lekker tegen de pedagogisch medewerker aankruipen en een boekje lezen. De kinderen kunnen dan ook zeker rekenen op onze persoonlijke aandacht en belangstelling.

In de groep gaan prestatie en competitie een rol spelen. Met het doen van teamsporten en spelletjes krijgt het de kans te leren omgaan met winnen en verliezen. Door de toenemende behoefte van de kinderen aan privacy en zelfstandigheid, wordt de relatie met de pedagogisch medewerkers afstandelijker. De ruimtes van de BSO in Bikkels zijn daarom zo ingericht dat de kinderen ook buiten het gezichtsveld van de leiding kunnen spelen.

Pesten

Pesten wordt niet geaccepteerd. Sociaal gedrag kan in dit geval ook negatief werken. Conflicten zijn er om op te lossen maar de pedagogisch medewerkers helpen de kinderen daarbij indien nodig.

Plagen is niet zo erg maar als plagerijen uit de hand lopen en het wordt pesten dan is er een grens bereikt en wordt dit serieus besproken. Met de kinderen maar ook met de ouders. Bij Bikkels wordt er gelukkig weinig gepest omdat wij een goed groepsklimaat hebben, de saamhorigheid is erg groot bij Bikkels.

4.4 De overdracht van waarden en normen:

Waarden geven aan hoe men over iets denkt.

Normen zeggen iets over hoe men zich zou moeten gedragen.

Elke cultuur heeft eigen normen en waarden.

In sommige gezinnen zijn man en vrouw gelijk en bepalen samen wat belangrijk is. In andere culturen is de man het hoofd van het gezin.

Er zijn ook gezinnen waarin het geloof centraal staat en de manier van leven bepaalt. En er zijn gezinnen waarin men niet in God gelooft.

Als een kind te maken krijgt met andere culturen is dat voor het ene kind bekend en vertrouwd maar voor het andere kind misschien vreemd. Bij Bikkels in de groepsopvoeding overbruggen wij deze verschillen en respecteren wij deze ook.

Ieder gezin kent zijn eigen normen en waarden, met eigen culturele achtergronden.

Kinderen leren de normen en waarden door ze af en toe te overschrijden. Soms zoeken kinderen bewust de grens op, daarmee leren ze waar de grenzen liggen en hoe ver ze kunnen gaan. Zo krijgen de kinderen grip op hun omgeving. Door het overbrengen van normen en waarden help je de kinderen bij het ontwikkelen van hun geweten.

De pedagogisch medewerker heeft zelf ook eigen normen en waarden vanuit de eigen achtergrond en deze draagt ze over aan de kinderen. De pedagogisch medewerker realiseert zich dat zij een voorbeeldfunctie heeft.

Als de pedagogisch medewerkster door de kinderen heen praat kan zij niet verwachten dat de kinderen vervolgens niet door haar heen gaan praten.

Binnen Bikkels zijn de normen en waarden terug te vinden in de huisregels, de sfeer en aankleding van de ruimte, het handelen van de pedagogisch medewerkers en in de manier van met elkaar omgaan. Hier zijn enkele voorbeelden waarbij we laten zien dat wij respect voor

elkaar hebben en dat we op een gelijkwaardige manier met elkaar omgaan. Dit zijn enkele voorbeelden:

- Elkaar groeten bij binnen komen en weggaan.
- Elkaar uit laten praten.
- Met elkaar delen.
- Elkaar helpen.
- Elkaar accepteren zoals je bent.
- Elkaar open en positief benaderen.
- Elkaar geen pijn doen.
- Als iemand stop zegt echt stoppen.
- Je doet voorzichtig met het speelgoed.
- Voordat je aan tafel gaat plassen en handen wassen.
- Aan tafel zit je op de billen.

Respect voor de omgeving.

Naast respect voor elkaar vinden wij het binnen Bikkels erg belangrijk dat de kinderen respect voor de omgeving hebben. Zo vinden wij het belangrijk dat de kinderen leren zorg en aandacht te hebben voor de natuur, de planten en de dieren.

We leren de kinderen verantwoord om te gaan met spullen en materialen. Om dit te stimuleren hebben wij de buitenruimte zo ingericht dat ze ook in aanraking komen met de natuur. Wij zitten in een natuurrijke omgeving en gaan ook regelmatig wandelen met de kinderen.

De kinderen mogen zelf aardbeitjes plukken als deze rijp zijn, helpen met het onkruid wieden (onder toezicht) en nieuwe plantjes planten in onze autobanden.

Ook hebben wij momenteel nog een konijn die zorg nodig heeft en ook daar mogen zij bij helpen. Uiteraard gebeurt alles onder ons toezien oog.

Het aanleren van gewenst gedrag.

Wij leren bij Bikkels de (gedrags)regels zoveel mogelijk spelenderwijs aan. In de groep hebben de kinderen diverse mogelijkheden om zich de waarden en normen aan te leren. Één van de meest belangrijke manieren is de interactie met de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker laat zien door interactie hoe je je behoort te gedragen, daarnaast corrigeert de pedagogisch medewerker als het kind gedrag vertoont wat niet voldoet aan de normen en waarden. Het zogenoemde gewenste gedrag. Ook leren de kinderen uiteraard veel van elkaar, zeker als zij ouder worden komen er ‘groepjes’.

Hoor je bij het groepje of juist niet, en welke waarden en normen heeft het groepje. De pedagogisch medewerker heeft de taak om alles in goede banen te leiden zodat er geen kinderen buiten de boot vallen.

Onze binnenruimte is er op ingericht om zoals eerder genoemd het wenselijke gedrag zo spelenderwijs aan te leren.

Zo is er boven bij de buitenschoolse opvang een ‘winkeltje’ waar de kinderen vanaf ca 2,5 jaar kunnen winkelen en echte rollenspellen gaan beoefenen en zo een huiselijke situatie kunnen gaan nabootsen.

Middels rollenspel oefent het kind zich in verschillende gedragsregels.
Zo kunnen er kleine ruzietjes ontstaan als man en vrouw of juist als kind en moeder.

Naast de dagelijkse situaties, leert een kind door de regels af en toe te overschrijden.
De pedagogisch medewerkers reageren dan op het kind en leggen uit waarom dit niet mag en soms moet het gedrag gecorrigeerd worden. Hoe er precies gehandeld moet worden is per situatie verschillend. De pedagogisch medewerker is bekwaam genoeg om in de situaties te handelen.

Er wordt dan gekeken naar leeftijd, ontwikkelingsniveau en de ernst van de situatie.

Culturele activiteiten:

Bij Bikkels doen we bijzondere activiteiten zoals een uitstapje/feest.

Dit vinden wij belangrijk voor de saamhorigheid.

Ook gaan wij elk jaar in het eerste of tweede weekeind van September op kamp met alle kinderen die willen en de pedagogisch medewerkers.

Het kamp is wel alleen voor de buitenschoolse opvang.

Op de groepen worden de feesten, Pasen, Sinterklaas en Kerst uitgebreid gevierd.

We hebben een paas feest met een speurtocht, met Sinterklaas komt se beste man langs en met Kerst/nieuwjaar houden we een diner met de kinderen en later proosten we op het nieuwe jaar met de ouders.

Ook wordt er aandacht besteed aan andere feesten van verschillende culturen, deze worden alleen niet uitgebreid gevierd wel regelmatig besproken. Zo leren de kinderen verschillende culturen en om respect te hebben voor iedereen.

Hoofdstuk 5 Kwaliteitsbewaking

Bij Bikkels staan we voor kwalitatief hoogstaande kinderopvang voor kinderen vanaf 10 weken tot 13 jaar. Om deze kwaliteit te kunnen waarmaken worden verschillende acties ondernomen, zoals cursussen en de jaarlijkse controle door de GGD.

Medewerkers op de groep

De twee stamgroepen hebben geen vaste medewerkers. Bij Bikkels zijn wij zo klein dat iedere medewerker op beide stamgroepen staat. Zo krijgt elke medewerker een goede hechting met de kinderen op de groep en de kinderen met hen.

Al onze medewerkers zijn in het bezig van de juiste papieren.

Het aantal pedagogisch medewerkers op de groep kan variëren, afhankelijk van de leeftijd en het aantal kinderen op de groep.

Er is ook altijd nog een achterwacht beschikbaar.

Deskundigheid bevordering personeel Bikkels

Alle Leidsters krijgen jaarlijks een EHBO-cursus aangeboden.

Tevens houdt Bikkels de markt in de gaten wat betreft de ontwikkeling op het gebied van kinderopvang.

Zo heeft in 2017 alle leidsters een cursus Interactie gevolgd en hun diploma behaald.

Maar ook volgen de leidsters cursussen om stagiaires te begeleiden tijdens hun stageperiode.

Bezoeken we regelmatig aangeboden bijeenkomsten van GGD of andere verwante organisaties.

Bikkels heeft nauw contact met scholen om zo in te spelen op de behoefte van de ontwikkeling van de peuters.

In 2017 zijn we gestart met onze “groene” map waarbij wij VVE-onderdelen in verwerken. Elk kind/groep heeft zo zijn eigen ontwikkelingsplan waarmee wij dagelijks werken.

Bij zorgen over de ontwikkeling bespreken we de zorgen met het team en ouders. Daar waar nodig geven wij adviezen voor eventuele doorverwijzing naar de GGD jeugdarts of andere hulpverleners.

GGD, Risico-inventarisatie

Bij Bikkels worden wij jaarlijks gecontroleerd door de GGD. We voldoen aan de wettelijke eigen voor veiligheid en hygiëne.

Verklaring omtrent gedrag (VOG)

Alle personen werkzaam bij Bikkels dienen een verklaring omtrent het gedrag te overleggen. Hieronder vallen ook stagiaires die regelmatig op de groepen komen.

De VOG toont aan dat een persoon geen strafbare feiten op haar naam heeft staan die een belemmering vormen bij het werken in de kinderopvang.

Vanaf 1 maart 2013 worden alle mensen die in de kinderopvang werken continu gescreend. Als er blijkt dat er een dreiging is gaat er via de gemeente en GGD een signaal naar de werkgever. De werkgever onderneemt vervolgens actie.

Vier ogen en oren principe

Naast het VOG hanteren wij het vier ogen principe. Dit doen wij door te werken in open groepsruimtes, we proberen te voorkomen dat mensen lang alleen op de groep staan en iedereen loopt regelmatig bij elkaar naar binnen.

Wij maken ook gebruik van audiovisuele middelen zoals de camera's, zo kan er altijd iemand op afstand meekijken.

Tevens worden de beelden 3 weken op een harde schijf opgeslagen.

Trainingen

Bikkels kinderopvang wil medewerkers graag laten groeien in hun werk. Zo is bijna iedereen gecertificeerd om proeve af te nemen bij stagiaires en deze ook te begeleiden. We hebben allemaal de cursus interactievaardigheden behaald en als er weer iets nieuws op ons pad komt pakken we dat graag aan.

Wij blijven onszelf ontwikkelen en staan daar open voor.

Vergaderingen

Omdat wij bij Bikkels elkaar bijna dagelijks zien hoeven wij niet heel veel te vergaderen.

Dit doen wij wel eens maar niet met regelmaat elke maand oid.

Wij overleggen indien nodig.

Oudercommissie

Wij hebben op dit moment een actieve oudercommissie.

Hoofdstuk 7 Ouders

Bikkels kinderopvang wil zoals een tweede huis aanvoelen, dat houdt in dat we niet alleen voor de kinderen als een thuis willen voelen maar ook voor de ouders.

Niet alleen het kind, maar ook de ouders zijn zeer belangrijk voor ons.

Een goede relatie tussen ouders en Bikkels is van groot belang voor het kind. Een gedeelde zorg vraagt om goede afspraken. Het is belangrijk om elkaar goed op de hoogte te stellen van dat wat het kind heeft meegemaakt. Ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers zijn zo beter in staat het kind te begrijpen. Daarom vinden wij het belangrijk dat ouders/verzorgers zich thuis voelen in Bikkels.

Kennismaking met Bikkels Kinderopvang.

Ouders/verzorgers die geïnteresseerd zijn in een opvangplaats bij Bikkels worden uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek en een rondleiding.

De ouders/verzorgers worden geïnformeerd over de pedagogische visie en de werkwijze. Ouders/verzorgers kunnen zich middels een inschrijfformulier of via de website inschrijven. Voordat het kind voor de eerste keer in Bikkels verblijft, vindt er een intakegesprek plaats. Tijdens dit gesprek staat het kind centraal en worden er verschillende afspraken gemaakt en formulieren ingevuld. Ook worden er afspraken gemaakt over het wennen bij Bikkels.

Voor het eerst naar Bikkels

Kinderen hebben tijd nodig om te wennen aan het reilen en zeilen binnen het kinderdagverblijf/de BSO. Het dagverblijf kent 3 wennmomenten. 1 Moment samen met de ouder en twee momenten alleen. Kinderen hebben bij de BSO twee wennmomenten, een wennmoment op de groep en een voor het haalmoment van school. Als ouders/verzorgers en kind moeite hebben met de nieuwe situatie, worden er meer wennmomenten afgesproken.

Brengen en halen

Kinderdagverblijf:

Ouders/verzorgers kunnen hun kind tussen 7.00-9.00 en 12.30-13.00 uur brengen. Tussen 12.30 en 13.00 en na 17.00 uur kunnen de kinderen weer opgehaald worden. Willen ouders hun kind eerder ophalen, dan raden wij ze aan om eerst even te bellen, i.v.m. activiteiten buiten de deur.

Het is belangrijk om bij het brengen en halen informatie uit te wisselen over het kind tussen ouder/verzorger en medewerker. Daarnaast hebben we altijd een kop koffie of thee voor de ouders klaar staan.

Mocht iemand anders dan normaal het kind komen halen, dan is het nodig dat ouders/verzorgers dit aankondigen.

De desbetreffende persoon moet zich tevens kunnen legitimeren als hier om gevraagd wordt.

BSO:

Ouders/verzorgers kunnen op schooldagen hun kinderen tussen 07.00 en 08.00 uur brengen. In vakanties is dit tussen 07.00 en 09.00 uur.

Na 17.00 uur kunnen de kinderen weer opgehaald worden. Willen ouders hun kind eerder ophalen, raden wij ze aan om eerst even te bellen, i.v.m. activiteiten buiten de deur.

Het is belangrijk om bij het brengen en halen informatie uit te wisselen over het kind tussen ouder/verzorger en medewerker. Daarnaast hebben we altijd een kop koffie of thee voor de ouders klaar staan.

Mocht iemand anders dan normaal het kind komen halen, dan is het nodig dat ouders/verzorgers dit aankondigen.

De desbetreffende persoon moet zich tevens kunnen legitimeren als hier om gevraagd wordt.

Let op bij uitjes kan het zijn dat we later terug zijn.

U wordt hier tijdig van op de hoogte gebracht.

Van en naar school

De kinderen die voor schooltijd naar Bikkels komen worden met Bikkels auto's naar hun school gebracht. De kinderen tot en met groep 4 worden tot in de klas gebracht. Oudere kinderen mogen in overleg zelfstandig naar hun klas.

Als de school uitgaat worden de kinderen opgewacht op een afgesproken plek door medewerkers van Bikkels (te herkennen aan hun kleding). Leerkrachten kunnen bijzonderheden doorgeven aan de medewerkers van Bikkels, die wij weer doorgeven aan de ouder/verzorger.

Extra dagdelen afnemen

Mocht er onverhoopt iets tussen komen in de persoonlijke situatie van de ouder waardoor deze een dag extra opvang nodig heeft dan kan dit. Mits er plek is op de betreffende groep mag het kind komen en wordt het achteraf gefactureerd.

Ook kunnen ouders een ruildag aanvragen, zij hebben 5 ruildagen per kalenderjaar en moeten dit 2 weken van tevoren aangeven, hier geldt ook mits er plek is op de betreffende groep.

Overdracht

De overdracht is het moment dat de pedagogisch medewerker en de ouder/verzorger elkaar informeren over hoe het thuis en bij Bikkels is gegaan. Door goed op de hoogte te zijn over wat er met het kind is gebeurd, kunnen beide partijen goed inspelen op de behoeften van het kind. Mochten de ouders/verzorgers behoefte hebben om wat uitgebreider met de medewerker te spreken dan kunnen zij hiervoor een afspraak maken.

10 minuten gesprek

Bij het dagverblijf hebben de ouders/verzorgers een 10 minuten gesprek als hun kind jarig is. Er wordt een observatie ingevuld en deze wordt besproken samen met de ouders.

Ouders/verzorgers op de groep

Ouders/verzorgers zijn welkom op de groep. Om een goed beeld te krijgen van Bikkels kunnen ouders/verzorgers een dagdeel meedraaien op de groep. Zij kunnen dan nader kennis maken met de pedagogisch medewerkers van de groep, de gebruiken in de groep leren kennen en actief een bijdrage leveren aan de invulling van het dagprogramma. Ouders/verzorgers maken een afspraak om mee te kunnen draaien op de groep.

Informatievoorziening

Over de ontwikkelingen van de organisatie houden wij ouders/verzorgers schriftelijk op de hoogte via onze nieuwsbrief en updates via de mail. Ouders worden geïnformeerd over bijzondere activiteiten, pedagogisch beleid, kwaliteitsontwikkeling en huisregels.

Ouders kunnen voor informatie ook terecht op onze internetsite, www.Bikkelskinderopvang.nl of www.facebook.nl.

Jaarlijks organiseert de oudercommissie een informatieavond met een thema. Dit kan een lezing of een workshop zijn.

De ouders worden als hun kind bij Bikkels komt geïnformeerd over de mogelijkheid om het beleid in te zien, deze staat op de website.

Oudercommissie

Een aantal ouders vormen een oudercommissie. Deze commissie stelt zich tot doel de belangen van kind en ouders te behartigen. Gevraagd en ongevraagd kan de commissie Bikkels adviseren in zaken zoals het pedagogisch beleid.

Huisregels

De huisregels bestaan uit een aantal zakelijke afspraken. In deze regels is vastgelegd wat ouders/verzorgers van ons en wij van ouders/verzorgers kunnen verwachten. Deze praktische afspraken bevorderen een veilige en vertrouwde opvang van de kinderen in Bikkels.

Klachten

Wij streven naar een open relatie met de ouders/verzorgers, waarbinnen problemen en klachten aan de orde gesteld kunnen worden. Door in gesprek te gaan proberen we er samen met de ouders/verzorgers uit te komen.

Er is een officiële klachtenprocedure:

Bikkels Kinderopvang heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne klachtenregeling opgesteld.

Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders.

Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directbetrokkene.

Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden. Afhankelijk van de klacht kan deze worden ingediend bij de directie of oudercommissie

Een formele klacht wordt schriftelijk ingediend.

U kunt het indienen bij:

Brenda@bikkelskinderopvang.nl of oudercommissie@bikkelskinderopvang.nl

Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie. Het reglement van de Geschillencommissie vindt u op hun website.

Jaarlijks wordt er een openbaar verslag welke verplicht is gemaakt of Bikkels klachten heeft ontvangen of juist niet.

Dit verslag zal inzichtelijk zijn op de website en/of hangen op het bod in de hal.

Bijlage werkzaamheden stagiaire bij Bikkels:

PEDAGOGISCH MEDEWERKER niv 3/4

Algemene kenmerken

De pedagogisch medewerker(s) loopt mee met de dagelijkse opvang van de kinderen. Zij helpt mee met ontwikkeling en verzorging van de groep kinderen en werkt volgens het pedagogisch beleidsplan.

Doel van de stageperiode:

De dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen in een kinderopvangcentrum leren.

De stagiaire mag en doet:

- Begeleidt kinderen, zowel in groepsverband als in individueel opzicht.
- Schept een situatie binnen de groep waarin kinderen zich veilig voelen en stimuleert de kinderen zich verder te ontwikkelen door middel van de uitvoering van het pedagogisch beleidsplan.
- Begeleidt kinderen bij de dagelijkse voorkomende bezigheden.
- Organiseert activiteiten gericht op ontwikkeling, eventueel buiten het kinderopvangcentrum.
- Houdt de ontwikkeling van kinderen bij en rapporteert of informeert hierover de leidster op de groep
- Draagt zorg voor een goed contact met ouders/verzorgers en informeert naar specifieke aandachtspunten (dagritme, voeding e.d.) en bijzonderheden van het op te vangen kind.
- Stemt met collega's de dagindeling en de verdeling van de werkzaamheden af en draagt mede zorg voor een goede samenwerking en voor een goede overdracht.
- Neemt gebruikelijk deel aan werkoverleg.

De volgende dingen mag zij pas doen nadat ze heeft laten zien dit te kunnen!

- Kinderen verschonen
- Eten en drinken geven
- Wassen
- Toiletgang groter kindje

- In bed stoppen en eruit halen

Zorg en welzijn 2 (groepshulp)

Algemene kenmerken

De groepshulp werkt groepsondersteunend op de groep.

Doel van de stageperiode:

Het ondersteunen van de pedagogisch medewerkster op de groep door het uitvoeren van algemeen verzorgende taken en/of huishoudelijke werkzaamheden.

De stagiaire mag en doet:

Pedagogisch medewerkers ondersteunen met hun werkzaamheden op de groep.

- Voert altijd onder begeleiding van de pedagogisch medewerker licht verzorgende werkzaamheden uit, zoals het kinderen eten geven, verschonen.
- Verricht huishoudelijke werkzaamheden.
- Houdt samen met de pedagogisch medewerker(s) toezicht bij activiteiten.
- Zorgt dat de spullen klaarstaan en vult de voorraden aan.
- Helpt met de verzorging van de maaltijden en kan eventueel moeten koken.

Zij ondersteunt dus de pedagogisch medewerker(s) ondersteunt, zodanig dat zij gemakkelijker en met meer aandacht de kinderen kunnen opvangen in een schone ruimte.

Dit mag een stagiaire NOOIT doen:

- Kinderen medicijnen verstrekken of andere medische handelingen verrichten
- Kindje temperaturen
- Zonder toezicht/toestemming kindjes verschonen en zonder overleg eten geven.